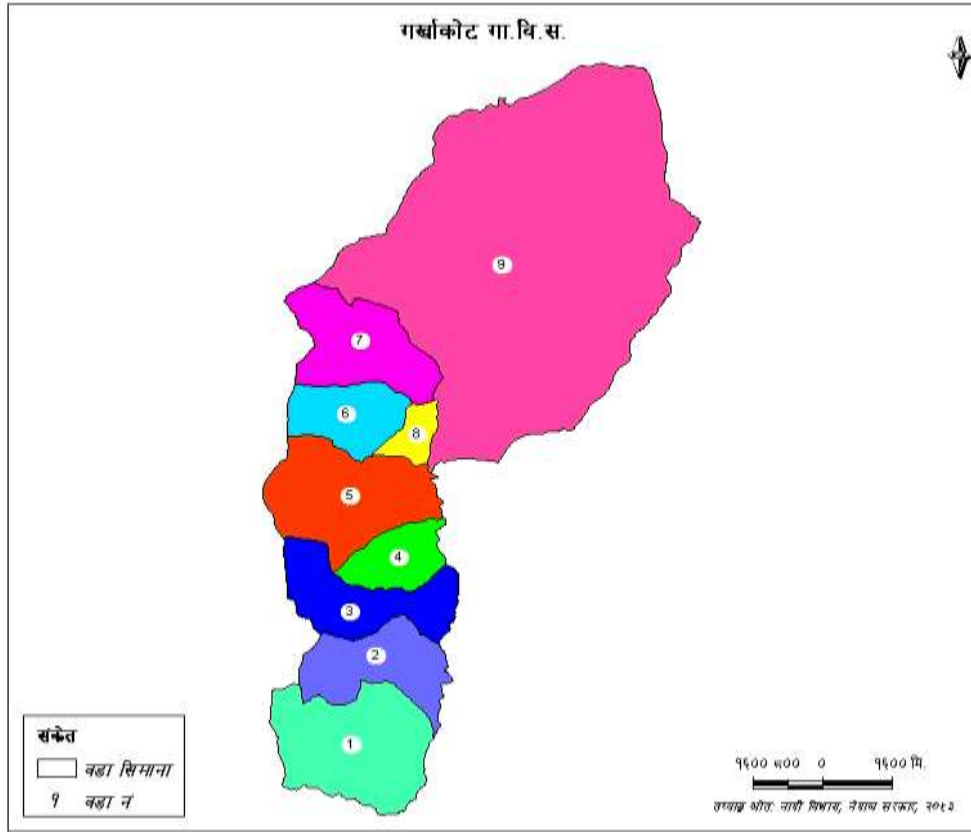

“स्थानीय श्रोत साधनको समुचित परिचालन
आत्मनिर्भर, न्यायपूर्ण र समृद्ध गर्खाकोटको निर्माण”

गाउँ विकास आवधिक योजना

(२०७०/२०७१-२०७२/२०७३)

गर्खाकोट गाउँ विकास समिति जाजरकोट

सहकार्य एवं सहजीकरण

जिल्ला विकास
समिति जाजरकोट

गर्खाकोट गाउँ विकास
समिति जाजरकोट

लिङ्ग/हेल्भेटास स्वीस
इन्टरकोअपरेशन नेपाल

हिमालय युवा
क्लब, जाजरकोट

सि.एफ.
एल.जी.

विषयसूची

विषयसूची	१
शुभकामना	२
प्रकाशकीय	३
पृष्ठभूमि	४
१. गखाकोट गाउँ विकास समितिको भूगोल तथा जनजीविकाको सामान्य परिचय	४
१.१ भौगोलिक अवस्थिति	४
१.२ जनजीविका	४
१.३ भू-बनावट	४
१.४ गाउँ विकास आवधिक योजना तर्जुमाको उद्देश्य	५
१.५ गाउँ विकास आवधिक योजनाको तयारी विधि	५
१.६ गाउँ विकास आवधिक योजना तर्जुमाको सीमा	६
२. गाउँ विकास समितिका समस्या, अवसर र चुनौतीहरु	६
३. गाउँ विकासका रणनीतिहरु	१२
४. दीर्घकालीन सोंच, विशिष्ट उद्देश्य, विषयगत उद्देश्य र सूचकहरु	१४
४.१. दीर्घकालीन सोंच	१४
४.२. मुख्य उद्देश्य	१४
४.३. विशिष्ट उद्देश्यहरु	१४
४.४. विषयगत उद्देश्य र सूचकहरु	१५
५. प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र र मुख्य क्रियाकलापहरु	२७
५.१ प्राथमिकता प्राप्त विषयगत क्षेत्र र प्रमुख क्रियाकलापहरु	२७
६. आवधिक योजनाको बजेट प्रक्षेपण	३४
७. समसामयिक सवालहरु	३५
७.१ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण एवं बाल विकास	३५
७.२. जलवायु तथा वातावरण	३६
७.३ गाविसको आन्तरिक श्रोत/राजश्व वृद्धिका सम्भावना तथा क्षेत्रहरु	३६
७.४ जिल्लाको आवधिक, विषयगत र क्षेत्रगत रणनीतिक योजना, त्रिवर्षीय योजना तथा सहश्राव्दी विकास लक्ष्यमा योगदान	३६
८. आवधिक योजना कार्यान्वयन, अनुगमन, समीक्षा तथा मूल्याङ्कन	३७
९. लेखापरीक्षण	३७
९.१ सार्वजनिक सुनुवाई, समीक्षा एवं लेखापरीक्षण	३७
९.२ लैङ्गिक लेखापरीक्षण	३८
९.३ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	३८
१०. जोखिम पक्ष र त्यसको न्यूनीकरण	३८
अनुसूची १: संक्षिप्त शब्दावली	४०
अनुसूची २: गखाकोट गा.वि.स.मा काम गरिरहेका विकास साभेदार निकायहरुको विवरण	४१
अनुसूची ३: गा.वि.स.को संक्षिप्त पार्श्वचित्र	४९
अनुसूची ४: गा.वि.स.को श्रोत नक्सा	५८
अनुसूची ५: कार्यशाला गोष्ठीमा सहभागीहरुको उपस्थितिहरु	६०
अनुसूची ६: गा.वि.स.को सङ्गठन संरचना र संस्थागत सम्बन्ध	६२

नेपाल सरकार
संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय
जिल्ला विकास समितिको कार्यालय
जाजरकोट

शुभकामना

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ र नियमावली २०५६ लगायतका प्रचलित नेपाल कानूनहरूद्वारा सुनिश्चित अधिकार क्षेत्र एवं कर्तव्यभित्र रही स्थानीय निकायले प्रभावकारी सेवा प्रवाहको लागि समावेशी, आत्मनिर्भरता तर्फ उन्मुख र योजनावद्ध विकास गर्नुपर्ने गरी नीतिगत र कानूनी रूपमा अधिकार र दायित्वको व्यवस्था गरिएको छ ।

यसै कानूनी प्रावधान, समय सान्दर्भिक आवश्यकता र मान्यताको आधारमा गाउँ विकास समिति गर्खाकोट, जाजरकोटले **“स्थानीय श्रोत साधनको समुचित परिचालन, आत्मनिर्भर, न्यायपूर्ण र समृद्ध गर्खाकोटको निर्माण”** भन्ने नाराका साथ गर्खाकोट गाउँ विकास आवधिक योजना तर्जुमा गरेकोमा खुशी व्यक्त गर्दै यस आवधिक योजनाले गर्खाकोट गा.वि.स.को समग्र विकासमा टेवा पुऱ्याउन सकोस् भन्ने शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

आवधिक योजना निर्माण कार्यमा सहयोग पुऱ्याउने लिङ्ग/हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेसन नेपाल, हिमालय युवा क्लब तथा सहजकर्ता द्वय राजेन्द्रविक्रम शाह र सरस्वती गिरीका साथै यस कार्यमा प्रत्यक्ष वा परोक्ष रूपमा सहयोग पुऱ्याउने सम्पूर्ण महानुभाव एवं संघसंस्थाहरूलाई धन्यवाद दिँदै स्थानीय स्वायत्त शासनको मर्म र भावना अनुसार लक्षित समुदायको जीवनस्तर उकास्न योजनाको सफलताको सुभेक्षा राख्दछु/चाहन्छु ।

धन्यवाद !

.....
(चक्रवहादुर बुढा)
स्थानीय विकास अधिकारी
जिल्ला विकास समितिको कार्यालय
जाजरकोट

नेपाल सरकार
संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय
गाउँ विकास समितिको कार्यालय
गर्खाकोट, जाजरकोट

प्रकाशकीय

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ एवं नियमावली २०५६ लगायतका नेपाल कानूनहरु अनुरूप लोकतन्त्रको लाभलाई ग्रामीण जनताको पक्षमा सुनिश्चित गर्न सहभागितामूलक ढङ्गबाट गाउँ विकास समितिले गाउँ विकास आवधिक योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ । यो दायित्व पालना गर्ने क्रममा गाउँ विकासको दीर्घकालीन सोच, उद्देश्य र रणनीति तय: गर्दै स्थानीय साधन र श्रोतहरुको अधिकतम परिचालन गर्ने गरी तर्जुमा गरिएको गाउँ विकास आवधिक योजनाको सफल कार्यान्वयनले समग्र विकासमा सहयोग पुऱ्याउने कुरा निश्चित छ । गरिबी निवारण र जनताको जीवनस्तर सुधार गर्ने शिलशिलामा गाउँ विकास आवधिक योजनाले समावेशी र सहभागितात्मक प्रक्रियाबाट यस गा.वि.स.का समुदायहरुको आधारभुत आवश्यकताहरु परिपूर्ति गर्दै जाने विश्वास समेत लिइएको छ ।

यस योजना निर्माणमा सहयोग पुऱ्याउने जिल्ला विकास समिति, गर्खाकोट गाउँ विकास समिति, लिङ्ग/हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेसन नेपाल, सहजीकरणमा सहयोग गर्ने हिमालय युवा क्लब, जाजरकोट र अन्य संस्थाहरुको सामुहिक प्रयासमा यो गर्खाकोट गाउँ विकास आवधिक योजना तयार पारिएको छ । आवधिक योजना निर्माणमा प्रत्यक्ष रुपमा सहजीकरण गर्नु हुने सहजकर्ता द्वय राजेन्द्रबिक्रम शाह र सरस्वती गिरी एवं यस कार्यमा प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्ष सहयोग गर्ने सम्पूर्ण राजनीतिक दल, समाजसेवी, नागरिक समाज एवं समुदायलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

गर्खाकोट गाउँ विकास समितिको संस्थागत जीवनमा **“स्थानीय श्रोत साधनको समुचित परिचालन, आत्मनिर्भर, न्यायपूर्ण र समृद्ध गर्खाकोटको निर्माण”** भन्ने नारा र विकास परिकल्पना सहित पहिलो पटक यो आवधिक योजना तयार गरिएको छ । हामीले अवलम्बन गरेको प्रक्रिया, हाम्रा सीमा र हामीसँग उपलब्ध सुचना एवं वस्तुस्थिति विश्लेषणका आधारमा तर्जुमा गरिएको यस योजनामा सुधार गर्नुपर्ने धेरै पक्ष र विषयहरु हुन सक्दछन् । यसबारे महत्वपूर्ण सुझाव र पृष्ठपोषणका लागि हार्दिक आवाहन गर्दछौं । आवधिक योजनाले निर्दिष्ट गरेका क्रियाकलापहरु कार्यान्वयनमा जिल्लामा कार्यरत सम्पूर्ण सरकारी, गैरसरकारी एवं अन्य विकास साभेदार संस्थाहरु र गा.वि.स.स्थित सम्पूर्ण सरोकारवालाहरु तथा राजनीतिक दलहरुबाट पूर्ण सहयोगको अपेक्षा राख्दै यसको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा गाउँ विकास समितिको तर्फबाट प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछु ।

धन्यवाद !

.....
(कृष्णबहादुर शाह)

गा.वि.स. सचिव

गाउँ विकास समितिको कार्यालय

गर्खाकोट, जाजरकोट

पृष्ठभूमि

प्रथम पञ्चवर्षीय योजना जारी भएसँगै वि.सं. २०१३ सालदेखि नेपालमा योजनावद्ध रूपले विकासको थालनी भए तापनि स्थानीय निकायको अग्रसरतामा दीर्घकालीन सोच बनाएर योजनावद्ध विकासको अभ्यास गर्ने परिपाटीले धेरै पछाडि मात्र मूर्त रूप लिन सकेको पाइन्छ। विकसित राजनैतिक परिस्थिति अनुकूल विकेन्द्रीकरणको उच्च अभ्यास गर्ने क्रममा स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ र नियमावली २०५६ लागू भएपछि स्थानीय निकायहरूमा विकास निर्माण सम्बन्धी कार्यको उत्तरदायित्व र जिम्मेवारी वहन गर्नुपर्ने गहन अभिभारा ठोस र परिमार्जित रूपमा आएको छ।

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ को दफा ४३ (१) मा गाउँ विकास समितिले आफ्नो क्षेत्रको आवधिक योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने स्पष्ट व्यवस्था गरिएको छ। उक्त ऐन र नियमावली अनुसार प्रत्येक गा.वि.स.ले आफ्नो गा.वि.स. क्षेत्रको विकासका लागि आवधिक र वार्षिक योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने हुन्छ। आवधिक र वार्षिक योजना निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवारीलाई नेपालका अन्य प्रचलित कानून, रणनीतिक योजना र नीतिहरूले जोड दिएका छन् भने गाउँ विकास समितिहरूको न्यूनतम शर्त तथा कार्य सम्पादन मूल्याङ्कनमा कार्यसम्पादनको सूचकको रूपमा समेत राखिएको छ। यस जिम्मेवारीलाई वहन गर्ने क्रममा जाजरकोट जिल्लाको गर्खाकोट गाउँ विकास समितिले त्रिवर्षीय आवधिक योजना तर्जुमा गरेको छ।

१. गर्खाकोट गाउँ विकास समितिको भूगोल तथा जनजीविकाको सामान्य परिचय

१.१ भौगोलिक अवस्थिति

नेपालको मध्य पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रमा अवस्थित भेरी अञ्चलमा पर्ने जाजरकोट जिल्लाको पश्चिम उत्तर क्षेत्रका विकट दुर्गम पहाडी गा.वि.स.हरू मध्य गर्खाकोट गा.वि.स. पनि एक हो। राजनीति, विकास र समसामयिक महत्वपूर्ण गतिविधिहरूबाट करिब-करिब यो गा.वि.स. ओझेलमा पर्ने गरेको छ। यस गा.वि.स.को पूर्वमा टालेगाउँ, पैक र पजारु एवं पश्चिममा कोर्ताङ्ग र मजकोट गा.वि.स. पर्दछन् भने उत्तरमा दह र पैक तथा दक्षिणमा सुवानाउली गा.वि.स. पर्दछन्।

१.२ जनजीविका

गर्खाकोट गा.वि.स.का जनताहरू मध्य दुई तिहाइभन्दा बढि आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा निरपेक्ष गरिवीको रेखा मुनि रहेका छन्। यस गर्खाकोट गा.वि.स.मा दलित, क्षेत्री र जनजातिको बसोबास रहेको छ। जातिगत रूपमा क्षेत्री, ठकुरीको जनसंख्यामा धेरै भए तापनि आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा धेरै मानिस विपन्नता सहित जोखिमपूर्ण रूपमा बाँचिरहेका छन्। यस गा.वि.स.का अधिकांश मानिसहरूको मुख्य पेशा कृषि तथा पशुपालन हो।

१.३ भू-बनावट

यो गा.वि.स.को भू-बनावट वनजङ्गल, भिरालो भाग र पहाडी क्षेत्रमा रहेको छ। यस गा.वि.स. क्षेत्रका धेरै बस्तीहरू भिरालो जमिनमा छन् भने थोरै मात्र समथर र अर्ध-समथर क्षेत्रमा रहेको पाइन्छ। प्रायः यस गा.वि.स.का सबै बस्तीहरू छरिएर रहेका पाइन्छ। यस गा.वि.स. क्षेत्रको थोरै भागमा कालो माटो छ भने धेरै भागमा मिश्रित रातो र थोरैमा बलौटे माटो पनि पाइन्छ। माटोको हिसाबले हेर्दा कालो माटो कृषिको लागि ज्यादै उपयुक्त हुने हुनाले अन्य क्षेत्रको तुलनामा यस गा.वि.स.को थोरै भागको उत्पादन तथा उर्वराशक्ति राम्रो छ भने धेरै भागको कमजोर पाइन्छ।

१.४ गाउँ विकास आवधिक योजना तर्जुमाको उद्देश्य

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ र नियमावली २०५६ र अन्य प्रचलित कानून तथा मार्ग निर्देशक दस्तावेजहरूले निर्दिष्ट गरे अनुसार गर्खाकोट गा.वि.स.को आवधिक योजना तयार गर्नुको मुख्य उद्देश्यहरू देहाय बमोजिम रहेका छन्:

- १) गाउँ विकास समिति क्षेत्रका जनताहरूको सन्तुष्टि, अपनत्व र स्वामित्व बोध सहित पारदर्शी, सहभागितामूलक, समावेशी र परिणाममुखी योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्नमा सहयोग पुऱ्याउनु ।
- २) गाउँ विकास समिति क्षेत्रमा विकास निर्माण, आधारभुत सेवा प्रवाह एवं आर्थिक तथा सामाजिक रुपान्तरणका लागि क्रियाशिल निकाय/संस्थाहरूबीच संस्थागत समन्वय तथा सहकार्य प्रवर्द्धन गर्न गा.वि.स.लाई संस्थागत रुपमा सहयोग पुऱ्याउनु ।
- ३) विकास निर्माण कार्यका लागि हाल उपलब्ध साधन र श्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै थप श्रोत र साधनहरूको खोजीमा अग्रसरता बढाउन र समग्र स्थानीय विकास र शासनको संस्थागत नेतृत्व गर्न गा.वि.स.लाई सक्षम बनाउन सहयोग पुऱ्याउनु ।
- ४) सहश्रवादी विकास लक्ष्यका साथ-साथै स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५, स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली २०५६, स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली २०६४, गाउँ विकास समिति अनुदान सञ्चालन कार्यविधि २०६७, गाउँ विकास समितिको न्यूनतम शर्त मापन कार्यविधि २०६६ का मार्गदर्शनलाई संस्थागत र योजनावद्ध रुपमा आत्मसात गर्नु ।
- ५) गरिवी न्यूनीकरण रणनीति-पत्र, त्रिवर्षीय अन्तरिम योजना, जिल्लाको आवधिक जिल्ला विकास योजनाका साथ साथ केन्द्रीय, जिल्ला तथा स्थानीय स्तरका अन्य विषयगत तथा क्षेत्रगत रणनीतिक योजनाका प्राथमिकता एवं मर्मलाई स्थानीय अवस्थसँग समायोजन गरी स्थानीय योजना तर्जुमामा नवीनता, वस्तुपरकता र सिर्जनशिलता ल्याउनु ।

१.५ गाउँ विकास आवधिक योजनाको तयारी विधि

गर्खाकोट गाउँ विकास आवधिक योजनाको निर्माण ३ चरणमा गरिएको छ ।

तयारी चरणमा

सरोकारवालाहरूसँग सम्पर्क, समन्वय र सहकार्य गर्ने विषयमा छलफल गर्नुका साथै जिल्ला विकास समिति, गर्खाकोट गाउँ विकास समिति, लिङ्ग/हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेसन नेपाल र हिमालय युवा क्लब बीच चतुर्पक्षीय तथा हिमालय युवा क्लब र सहजकर्ता द्वय राजेन्द्रविक्रम शाह तथा सरस्वती गिरीबीच २ पक्षीय सम्झौता/समझदारी पत्र निर्माण गरिएको थियो ।

विकास चरणमा

गाउँ विकास आवधिक योजनाको विषयमा गा.वि.स.मा अभिमुखिकरण, एकीकृत योजना तर्जुमा समितिलाई क्षमता अभिवृद्धि तालिम, आधारभुत सुचनाहरू सङ्कलन, विश्लेषण, आवश्यकता र अवसरहरू पहिचान एवं प्राथमिकता निर्धारण गरी कार्यशाला गोष्ठीबाट साङ्केतिक योजना छनौट गरी दस्तावेज तयार गरी आवधिक योजनाको अन्तिम मस्यौदाबारे विस्तृत जानकारी गराई कार्यान्वयनका लागि प्रतिवद्धता लिने कार्य समेत गरियो ।

कार्यान्वयन चरणमा

यस दस्तावेजलाई गा.वि.स.को गाउँ परिषद्बाट अनुमोदन गरी कार्यान्वयन गरिने छ । योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रक्रियालाई विशेष जोड दिइने छ ।

१. ६ गाउँ विकास आवधिक योजना तर्जुमाको सीमा

गर्खाकोट गाउँ विकास आवधिक योजना तर्जुमाका सीमाहरु देहाय बमोजिम रहेका छन्:

- १) गा.वि.स.को आवधिक योजना निर्माण गर्ने प्रक्रियामा केही सरोकारवालाहरुको उपस्थिति नभएको हुँदा कतिपय क्रियाकलापहरुमा प्राप्त दोश्रो सुचनाको आधारमा उल्लेख गरिएको छ ।
- २) गा.वि.स.मा कार्यरत सबै विकास साभेदारको कार्यशाला गोष्ठीमा प्रतिनिधिहरुको सहभागिता हुन नसकेकाले केही कार्यक्रम छुट हुन सक्छ ।
- ३) योजनामा साधन र श्रोतको लेखाजोखा गर्दा गा.वि.स. बाहेक अन्य निकायहरुको श्रोतको प्रक्षेपण यकिन हुन नसकेकाले अनुमानित बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- ४) प्रक्रियागत रुपमा योजना निर्माण गर्दा कतिपय सुचनाहरु प्राप्त हुन नसकेकाले विगतका सुचनालाई आधार मानी योजनाहरुको छनौट गरिएको छ ।
- ५) जि.वि.स. र गा.वि.स.को पार्श्वचित्रमा उल्लेखित सुचना मध्य कतिपय अधुरा, अपुरा र कतिपय उपलब्ध नभएकाले अन्य श्रोतबाट लिइएको वा छुट भएको हुन सक्छ ।
- ६) गा.वि.स.को क्षमताभन्दा बाहिरको जिल्ला स्तरीय वा केन्द्रीय तवरको संयोजन तथा लगानीबाट कार्यान्वयन हुने योजनाहरुको बजेट आवधिक योजनाको बजेट विवरणमा समावेश गरिएको छैन ।
- ७) कतिपय सुचना, अवस्था चित्रण र भावी सौँच तथा श्रोत आवश्यकता र अवसर पहिचानका आधारमा राखिएको र जिल्ला तथा गा.वि.स.को पार्श्वचित्रमा उल्लेखित सुचनाबीच अन्तरविरोध देखिन सक्छ ।
- ८) शिक्षा, खानेपानी, महिला तथा बालबालिका, कृषि, पशु, वन, गरिबी निवारण, कृषि/ग्रामीण सडक तथा पुल जस्ता क्षेत्रगत विकासमा संलग्न लगायत कतिपय निकायहरुले जिल्ला स्तरमा तर्जुमा गर्ने गा.वि.स. केन्द्रित कार्यक्रमहरु सहभागितामुलक योजना तर्जुमा प्रक्रिया अन्तर्गत बस्ती स्तरबाट आएका मागहरु सम्बोधन गर्ने भएकाले कार्यक्रम र बजेटमा समावेश गरिएको छ ।
- ९) राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को जनसंख्या विवरण र जि.वि.स. तथा गा.वि.स.को पार्श्वचित्रका सुचना फरक हुनु ।
- १०) योजना तर्जुमा प्रक्रियाका मार्गदर्शक सिद्धान्त र प्राथमिकीकरणका आधार तथा स्थानीय आवश्यकताबीच कतै-कतै तालमेल मिल्न नसक्नु ।

२. गाउँ विकास समितिका समस्या, अवसर र चुनौतीहरु

गर्खाकोट आवधिक गाउँ विकास योजना तर्जुमा गर्ने क्रममा वडा र बस्ती स्तरमा अध्ययन गर्दा देखिएका समस्या, अवसर र चुनौतीहरु देहाय बमोजिम छन्:

क्र. सं.	विषयगत क्षेत्रहरु	मुख्य समस्याहरु	अवसरहरु	चुनौतीहरु
१.	आर्थिक विकास			
१.१	कृषि	<ul style="list-style-type: none"> - धेरै ठाउँमा सिंचाईको अभाव - जमिनको बढि भिरालोपना - दीगो भू-व्यवस्थापनका प्रयास र योजना नहुनु - जलवायु परिवर्तनका नकारात्मक असरहरु - गुणस्तरीय वीउविजनको अभाव एवं स्थानीय वीउको संरक्षण नहुनु - मल, वीउ तथा अन्य सेवा सुविधा र प्रविधि समयमा 	<ul style="list-style-type: none"> - वडा नम्बर २, ४, ७, ८ र ९ मा पानीका श्रोतहरुको उपलब्धता छ । - वृक्षारोपण गर्न सकिने - किसान-किसान कृषि प्रसार कार्यक्रम लागु भएको । - कृषि क्षेत्रको विकासमा विभिन्न संघसंस्था एवं स्थानीय निकायहरुको जोड, सरोकार एवं संस्था लगानीमा वृद्धि 	<ul style="list-style-type: none"> - जलवायु परिवर्तनको असर - सिंचाई कार्यालय नहुनु - ठूला सिंचाई आयोजनाहरु कार्यान्वयनमा श्रोतको कमी - कृषिमा एकीकृत अनुदान नीतिको अभाव

क्र. सं.	विषयगत क्षेत्रहरु	मुख्य समस्याहरु	अवसरहरु	चुनौतीहरु
		<p>पाइँदैन</p> <ul style="list-style-type: none"> - उन्नत जातका पशु, पर्याप्त चरण, औषधी एवं पोषणको अभाव - उन्नत र उपयुक्त कृषि प्रविधि र प्रसार सेवाको कमी - कृषि तथा गैरकृषि उपजहरुको बजार व्यवस्थापनको अभाव - गोठेमल सुधार तथा जैविक विषादी तालिम तथा प्रविधिको कमी - कृषिमा आधारित सहकारीहरुको प्रवर्द्धन हुन नसकेको - बालीमा रातो कमिलाले दुःख दिन्छ, - बडा नम्बर १ मटेला, ५ को तम्ता सिंगारा र ९ को बुदीडाँडा गाउँको विषयमा गा.वि.स., सरकारी निकाय र संघसंस्थाको खासै ध्यान जाँदैन 	<ul style="list-style-type: none"> - उन्नत जातका घाँसहरु प्रवर्द्धन गर्न सकिने - चरण क्षेत्र विकास तथा विस्तार गर्न सकिने - स्थानीय स्तरमा मासुको माग बढिरहेको छ - कृषि प्रसार सेवाहरुलाई विस्तार गर्न सकिने - संयन्त्रहरु भएको - बजारमुखी उत्पादनमा कृषकहरुको अग्रसरता बढाउन सकिने - प्राङ्गारिक उत्पादनमा जोड दिन सकिने - कृषि उपजहरुको लागि बजार सञ्जालको विकास गर्न सकिने 	<ul style="list-style-type: none"> - मौसमी बसाइँसराई - नियमित यातायात सञ्चालनमा कमी - राजनीतिक अस्थिरता - पकेट क्षेत्र र सेवा केन्द्र पर्याप्त हुन नसक्नु - समुदायमा श्रोत व्यक्ति बारे न्यून जानकारी
१.२	गैरकृषिमा आधारित (सीप तथा रोजगारी)	<ul style="list-style-type: none"> - दक्ष जनशक्तिको अभाव - बेरोजगारी - घरेलु उद्योगको स्थापना हुन नसक्नु - तालिमका अवसर छैनन् - परम्परागत सीप विस्थापनको जोखिममा छ 	<ul style="list-style-type: none"> - दक्ष जनशक्ति उत्पादनमा सहयोग गर्ने संघसंस्थाहरुको क्रियाशीलता र समुदायको माग गर्ने क्षमता बढिरहेको - स्थानीय कृषि तथा गैरकृषि जन्य कच्चा पदार्थहरुको पर्याप्त उपलब्धता - होटल व्यवसाय र ग्रामीण पर्यटनलाई प्रवर्द्धन गर्न सकिने - सडक सञ्जाल र बजार विस्तार भईरहेको 	<ul style="list-style-type: none"> - ठोस योजना, सरोकार र लगानीको लागि अनुकुल वातावरणको अभाव - सामाजिक सुरक्षाको प्रत्याभुति हुन नसक्नु - राजनीतिक अस्थिरता - नियमित यातायात सञ्चालनमा कमी - घरेलु समितिमा श्रोतको अभाव

क्र. सं.	विषयगत क्षेत्रहरू	मुख्य समस्याहरू	अवसरहरू	चुनौतीहरू
१.३	वन तथा वातावरण	<ul style="list-style-type: none"> - वातावरण संरक्षणका क्रियाकलापहरूको कमी (वृक्षारोपण, भू-क्षय, आगजनी नियन्त्रण) - बाढी पहिरो र चट्याङ्गको डर धेरै छ - विशेष गरी वडा नं. १ मा वन फडानी भईरहेको छ - वन क्षेत्रबाट उच्चम प्रवर्द्धन हुन नसक्नु - जमिनको बढि भिरालोपना - जलवायु परिवर्तनको नकारात्मक असर - वन क्षेत्रको संरक्षण एवं सम्बर्द्धनमा कमी - सरकारी वन सामुदायिक वनको रूपमा व्यवस्थित रूपमा विकास नहुनु - वन तथा गैह्रकाष्ठ वन पैदावारको दीगो सङ्कलन, संरक्षण र बजार व्यवस्थापनको अभाव 	<ul style="list-style-type: none"> - वन विकास कार्यक्रम प्रति संघसंस्था तथा स्थानीय निकायहरूको क्रियाशीलता र समुदायको सरोकार बढाउन सकिने - समुदायलाई सशक्त बनाउँदै सरकारी वनलाई सामुदायिक वनमा हस्तान्तरण गर्न सकिने - कार्बन व्यापारमा संलग्न हुन सक्ने सम्भावना - बजार सुचना प्रवाहमा स्थानीय सञ्चार माध्यमसँग सहकार्य गर्न सकिने सम्भावना - व्यक्तिगत एवं सामुदायिक नर्सरीहरू प्रवर्द्धन गर्न सकिने - लामातरा र चौतारा बजारलाई जडिबुटी सङ्कलन गर्ने प्रमुख केन्द्रको रूपमा विकास गर्न सकिने - जिल्लालाई सन् २०१६ सम्म घरभित्रको धुवाँ रहित घोषणा गर्ने अभियान सञ्चालनमा 	<ul style="list-style-type: none"> - नीतिगत पारदर्शीता एवं कार्यान्वयनको अभाव - वन क्षेत्रको अतिक्रमण - डढेलो - माउ बोटको संरक्षण नहुनु - लोपोन्मुख वनपैदावारको संरक्षण नहुनु - सरकारी वन नीति र कार्यान्वयनको अवस्था जनमुखी बन्न नसक्नु - सम्भाव्यता र अवस्था अध्ययन तथा विश्लेषण नहुनु
२.	सामाजिक विकास			
२.१	शिक्षा	<ul style="list-style-type: none"> - नियमित र गुणस्तरीय शिक्षण सिकाइको कमी - विद्यालयहरूको व्यवस्थापन कमजोर छ - आवश्यक दरबन्दीको अभाव - पुस्तकालय, शैक्षिक सामग्री र विज्ञान प्रयोगशालाको कमी - कक्षाकोठा, स्वच्छ खानेपानी तथा शौचालयको कमी - पूर्वाधार योजना छनौटमा न्याय देखिदैन - पूर्वाधार योजना कार्यान्वयनमा अनियमितता र भ्रष्टाचार छ - प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र र साक्षरता कक्षा राम्ररी चलेका छैनन् - श्रोत व्यक्ति र विद्यालय निरीक्षकको सक्रियता न्यून छ - साक्षरता न्यून छ - दलित र अन्य छात्रवृत्ति 	<ul style="list-style-type: none"> - शिक्षाको नीतिमा अनुगमन संयन्त्रको व्यवस्थालाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न सकिने - असल शासन क्लवहरूको प्रवर्द्धन - जिल्ला स्तरीय शैक्षिक सुधार घोषणा तथा रणनीतिक योजना कार्यान्वयनमा - शिक्षा क्षेत्रको लगानीमा वृद्धि - सर्वपक्षीय सरोकार विस्तारै बढ्दैछ - सञ्चार माध्यममा समस्या बारे सुचना र अवस्था बारे बहसको शुरुवात हुँदै छ - समुदायलाई जिम्मेवार र सशक्त र जवाफदेही बनाउन सकिने अवसरहरू छन् - पारदर्शीताले भ्रष्टाचार कम 	<ul style="list-style-type: none"> - शिक्षा नीति, योजना र कार्यक्रम कार्यान्वयनमा राजनीतिक र पेशागत सङ्गठनको अस्वाभाविक एवं अनुचित हस्तक्षेप - जथाभावि विद्यालय खोल्ने प्रवृत्ति - नीति निर्माण प्रक्रियामा नागरिक समाजको न्यून सहभागिता - शिक्षक, श्रोत व्यक्ति र कर्मचारीमा दक्षता र इमान्दारिताको अभाव

क्र. सं.	विषयगत क्षेत्रहरू	मुख्य समस्याहरू	अवसरहरू	चुनौतीहरू
		समयमा वितरण हुँदैनन्	गर्न सहयोग पुग्दछ - दण्ड र पुरस्कार नीतिहरू अवलम्बन गर्न सकिन्छ। - साक्षर नेपाल अभियान कार्यान्वयन चरणमा	
२.२	स्वास्थ्य	- पानी जन्य सरुवा रोगहरू - दक्ष स्वास्थ्यकर्मीहरूको कमी र गाउँमा नबस्ने - भौतिक पूर्वाधारहरू कमी र उपकरणहरूको अपर्याप्तता - गुणस्तरीय र पर्याप्त औषधी र सामग्रीहरूको अभाव	- स्वास्थ्य क्षेत्रमा लगानीमा वृद्धि - स्थानीय सञ्चार माध्यमको सहकार्यमा सचेतनामुलक कार्यहरू गर्न सकिने - स्वास्थ्यकर्मीहरूको संख्या र क्षमतामा वृद्धि गर्न सकिने	- रोगको महामारी - दक्ष स्वास्थ्यकर्मी सुगम क्षेत्रमा केन्द्रित - अनुगमन संयन्त्र प्रभावकारी छैन
२.३	दलित, महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, असहाय, वृद्ध, युवा	- दलित र गैरदलित तथा दलित-दलितबीच जातीय विभेद - धेरै युवाहरू बेरोजगार वा अर्ध-बेरोजगार छन् - वडा नम्बर १, ६, ८ र ९ मा लक्षित केन्द्रित कार्यक्रमको लाभ नपुगेको - प्रजनन स्वास्थ्य तर्फ पाठेघर खस्ने समस्या - धेरै महिला घरेलु हिंसा र अन्य हिंसाबाट पीडित छन् - धेरै महिलाहरू सङ्गठित र क्षमतावान छैनन् - धेरै बालबालिका कुपोषित छन् - बालमैत्री सुशासन कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनको कमी - फरक क्षमता (अपाङ्ग), असहाय र वृद्ध लक्षित कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनको कमी - द्वन्द्व पीडित लक्षित कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनको कमी - युवा मूलप्रवाहीकरण हुन नसक्नु - पञ्जिकरण कार्यको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा कमी - स्थानीय तहमा नीतिहरूको बारेमा अनभिज्ञता - धेरै अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, टुहुरा बालबालिका, एकल	- गाउँ विकास समिति अनुदान कार्यविधि २०६७ - लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति २०६६ - छाउपडी रोकथाम नीति - बालमैत्री स्थानीय शासन राष्ट्रिय रणनीति र जाजरकोट जिल्लाको कार्यान्वयन कार्यविधिमा स्पष्ट मार्गदर्शन - जाजरकोट जिल्लालाई सन् २०२० सम्म जातीय भेदभाव र छुवाछुतमुक्त जिल्ला बनाउने जिल्ला परिषद्को नीतिगत निर्णय - सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी कार्यविधि - विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरूको लक्षित वर्ग केन्द्रित कार्यक्रमहरू - नेपाल सरकारको युवा स्व:रोजगार, क्षमता विकास र परिचालन तथा खेलकुद विकास सम्बन्धी नीति - महिलाहरू विभिन्न सञ्जालमा सङ्गठित हुन सकिने	- स्थानीय तहमा नीति, कार्यक्रम तथा योजना न्यून हुनु तथा भएकाहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा अनुगमनको अभाव - वितीय तथा मानवीय श्रोत न्यून हुनु - स्थानीय स्तरमा कार्यरत सरोकारवालाहरूको नीतिगत जवाफदेहिता र पुरानो कार्य संस्कृति - सचिवहरूको कार्यबोभ - राजनीतिक हस्तक्षेप - सरकारी पदाधिकारीहरूमा जवाफदेहिताको कमी - दण्डहीनता - बाल विवाह - बहु विवाह - उच्च प्रजनन दर - दलित तथा महिला केन्द्रित कार्यक्रमहरूको

क्र. सं.	विषयगत क्षेत्रहरू	मुख्य समस्याहरू	अवसरहरू	चुनौतीहरू
		महिला, जेष्ठ नागरिक र युवाहरूको जीवन जोखिममा छ		प्रभावकारी कार्यान्वयनमा कमी - साधन श्रोतको सीमितता
२.४	सामुदायिक पूर्वाधार	-सामुदायिक पूर्वाधारहरू न्यून छन् -मर्मत सम्भार नभएकाले अव्यवस्थित र क्षतिग्रस्त -प्रभावकारी सरसफाई छैन -गा.वि.स.को केन्द्रमा मात्र ध्यान दिने गरेका	- सामुदायिक पूर्वाधार विकासमा प्राथमिकता दिने कानूनी व्यवस्था - स्थानीय स्तरमा समेत श्रोत विद्यमान रहेको - समावेशी विकास नीति - सबै क्षेत्रमा सशक्तीकरणका प्रयास - सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरूमा लगानी वृद्धि भईरहेको	- सामुदायिक भवनहरूको संरक्षण गर्न नसक्नु - समुदायको अपनत्व र स्वामित्व भाव जाग्न नसक्नु - राजनीतिक सरोकार र एकता अपेक्षित मात्रामा सुदृढ हुन नसक्नु - स्थानीय श्रोत पूर्वाधारमा बढि केन्द्रित - मर्मत सम्भार गर्ने ठोस योजना नहुनु
३. जलश्रोत विकास तथा विद्युतीकरण				
३.१	खानेपानी तथा सरसफाई	- वडा नं. १, ६ र ८ मा खानेपानीको विषम अभाव र अन्य वडाका धेरै बस्तीहरूमा अपर्याप्तता - खानेपानी योजनाको मर्मत सम्भार नभएको, कमजोर व्यवस्थापन - मुल संरक्षणको अभाव - सार्वजनिक शौचालयको अभाव तथा व्यक्तिगत शौचालयको कमी - सरसफाई सम्बन्धी चेतनामुलक क्रियाकलापहरूको कमी - सिंचाइ सुविधाको अपर्याप्तता र सिंचाई योजनाहरूको मर्मत सम्भारको कमी	- पानीका श्रोतहरूको उपलब्धता - सानो मर्मत सम्भारले धेरै लाभ दिन सक्ने - स्थानीय श्रोत साधनहरूको उपयोग गर्न सकिने - ठूला सिंचाइका लागि केन्द्रीय योजनाको लागि पहल गर्न सकिने - स्थानीय संघसंस्था तथा सञ्चार माध्यमहरूसँग सहकार्य गर्न सकिने - खुल्ला दिसामुक्त जिल्ला, गा.वि.स. र वडा घोषणा अभियान सञ्चालन	- जलवायु परिवर्तन - पानीका मुहान ३ महिना सुक्ने गरेका - राजनीतिक सहकार्यको कमी
३.२	विद्युत	- जल विद्युत सुविधा नभएको	- नवीकरणीय उर्जा बिस्तारको सम्भावना (अनुदान नीति) - वडा नं. ५ मा हिप्का खोला जलविद्युत निर्माण भइरहेको - वडा नम्बर २, ४, ५ र ९ मा लघु जलविद्युतको	- जलवायु परिवर्तन - ठूलो आयोजनाको लागि श्रोतको अभाव - समुदायको अत्याधिक गरिबी

क्र. सं.	विषयगत क्षेत्रहरू	मुख्य समस्याहरू	अवसरहरू	चुनौतीहरू
			सम्भावना - जिल्लामा उर्जा तथा वातावरण शाखाको स्थापना र जिल्ला उर्जा विकास योजना कार्यान्वयनमा	- जनसहभागिता जुटाउन कठिनाई
३.३	सुचना एवं सञ्चार	- फोनको सुविधा नियमित नभएको तथा अपर्याप्तता (मौसममा/सोलारमा निर्भर) - इमेल इन्टरनेटहरूको सेवा सुविधा नभएको	- निजी क्षेत्रका सेवा प्रदायकहरूबाट सेवा विस्तार	- विद्युत आपूर्ति - यातायात
४.	यातायात पूर्वाधार			
४.१	सडक तथा भोलुङ्गे पुल	- स्थानीय सडकहरूको (कृषि सडक तथा जिल्ला सञ्जाल सडक) विस्तार तथा मर्मत सम्भारमा कमी - वडा नम्बर १ मटेला, न्याउलीघाटबाट वडा नम्बर ९ सम्मको माथिल्लो मूल बाटो र अन्य वडा तथा बस्तीहरूबीचका बाटाहरू क्षतिग्रस्त र जोखिमपूर्ण भएका कारण आवागमनमा असहजता - वडा नम्बर १ मटेलाबाट खोलखोलै वडा नम्बर ९ को चौतारासम्म जाने बाटो अत्यन्त जोखिमपूर्ण भएका कारण आवागमनमा असहजता - रिजुवाला, छिर्क, खोली, जजाय, पाखावाडा, राममेला मैपमा भोलुङ्गे पुल र काठेपुल समेत नभएका कारण आवागमन जोखिमपूर्ण - गर्खाकोट २ र पजारु ७ बीच खोलीबजारमा पुल नभएका कारण आवागमन जोखिमपूर्ण	- सरकारी तथा अन्य दातृ निकायहरूको लगानीका लागि प्राथमिकता क्षेत्र - स्थानीय श्रोत साधनहरूको उपयोग गर्न सकिने	- राजनीतिक दबाव - गुरुयोजना नहुनु - बदलिंदो राजनीतिक परिवेशमा दातृ निकायहरूको प्राथमिकता क्षेत्र परिवर्तन - टाठाबाठा, राजनीतिक कार्यकर्ता र ठेकेदारहरू उपभोक्ता समितिमा हावी हुनु - जिल्ला परिषद्बाट माग सम्बोधन गराउन पहुँच न्यून हुनु - कार्यान्वयन प्रक्रिया ढिला हुनु - सम्भाव्यता अध्ययन गर्दा उपयुक्त स्थानको छनौट गर्दा द्वन्द्व हुनु
५.	सुशासन तथा अन्य			
५.१	सुशासन	- विषयगत/क्षेत्रगत नीति तथा योजनाहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा कमी - योजनाहरूको प्रभावकारी अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने अभ्यासमा कमी - योजना निर्माण तथा कार्यान्वयन प्रक्रिया समावेशी,	- विषयगत/क्षेत्रगत नीति तथा योजनाहरू अवलम्बन गर्न सकिने - आवधिक योजनाको माध्यमबाट एकीकृत रूपमा विकास साभेदारहरूसँग सहकार्य गर्न सकिने - सामाजिक परिचालकहरूको	- विभिन्न संघसंस्थाहरूको आ-आफ्नो नीति र कार्यशैली - गा.वि.स.को संस्थागत क्षमता - योजना कार्यान्वयनको

क्र. सं.	विषयगत क्षेत्रहरू	मुख्य समस्याहरू	अवसरहरू	चुनौतीहरू
		<ul style="list-style-type: none"> पारदर्शीतामा कमी - विकासे सरोकार तथा साभेदार निकायहरूको जवाफदेहीतामा कमी - समुदायको सुचनाको पहुँचमा कमी - गा.वि.स.मा क्षमता विकासका क्रियाकलापहरूको कमी - गा.वि.स.बाट प्रदान गरिने सेवाहरूको प्रभावकारितामा कमी - योजना तर्जुमा प्रक्रियामा सरोकारवालाहरूबीच समन्वय र सहकार्यको कमी 	<ul style="list-style-type: none"> क्षमता अभिवृद्धि र एकीकृत रूपमा परिचालन गर्न सकिने - स्थानीय सञ्जाल, क्लब तथा सञ्चार माध्यमहरूसँग सहकार्य गर्न सकिने - सार्वजनिक सुनुवाईको थालनी - न्यूनतम शर्त मापन व्यवस्था - समष्टिगत तथा विषयगत रणनीतिक योजनाहरू 	<ul style="list-style-type: none"> अवस्था चिन्ताजनक - गा.वि.स.को कामको अपारदर्शीता - राजनीतिक अस्थिरता तथा दबाव
५.२	अन्य	<ul style="list-style-type: none"> - नयाँ खोज, अध्ययन अनुसन्धान र अनुसन्धानका सिकाईलाई योजनामा सम्बोधनको कमी 	<ul style="list-style-type: none"> - आम्दानीका थप श्रोतहरू पहिचान गर्न सकिने - कृषि र अन्य प्राकृतिक श्रोतको उपयोगिता परिचालन सम्बन्धी अध्ययन गर्न सकिने 	<ul style="list-style-type: none"> - श्रोत (लगानी तथा विषयगत विशेषज्ञ)

३. गाउँ विकासका रणनीतिहरू

गर्खाकोट गाउँ विकास समितिले गाउँको समग्र विकासका लागि निम्न उल्लेखित रणनीतिहरू अवलम्बन गर्ने छः

- कृषि, गैरकृषि, पशु विकास र वन क्षेत्रमा लगानी वृद्धि गरी आत्मनिर्भरता तर्फ उन्मुख उत्पादन र स्व:रोजगारको वातावरण सिर्जना र आयमुलक र बजारमुखी उत्पादन बढाउन सार्वजनिक क्षेत्र/सहकारी क्षेत्रबीच साभेदारीको नीति अवलम्बन गर्दै सीपयुक्त मानवश्रोतको विकासमा जोड दिइनेछ।
- बालमैत्री स्थानीय शासनलाई संस्थागत गर्दै बालमैत्री स्थानीय शासनका सेवा प्रवाह तथा संस्थागत विकासका न्यूनतम सूचकहरू पूरा गर्न अथक प्रयत्न गरिने र प्रभावकारी शिक्षण सिकाई तथा आधारभुत स्वास्थ्यको पहुँचमा वृद्धि गरी लक्षित समुदायको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन पहल गरिनेछ।
- जातीय र लैङ्गिक विभेद तथा महिला विरुद्धका हिंसालाई न्यून गर्न र सामाजिक समावेशीकरणको मर्मलाई सार्थक बनाउन दलित, महिला, बालबालिका, असहाय, अपाङ्ग र वृद्ध लक्षित वर्ग केन्द्रित विशेष कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन, सकारात्मक विभेद, क्षमता विकास सहित स्रोतको सदुपयोगिता तथा न्यायोचित परिचालन गरिनेछ।
- सामुदायिक पूर्वाधारहरूको निर्माण तथा संरक्षणमा सक्षम सामुदायिक संस्थाहरूलाई जिम्मेवार बनाउँदै आधारभुत सुविधा स्थानीय स्तरमा उपलब्ध गराउन जोड दिइनेछ।

- ड) सिंचाई, विद्युत, खानेपानी र आधारभुत सरसफाईको अवस्थामा सुधार ल्याउन वैकल्पिक श्रोतहरु पहिचान गरी प्रभावकारी कार्यान्वयनमा जोड दिइनेछ र वन र वातावरणको संरक्षण गरी समुदायको जीवन निर्वाह तथा आयआर्जनको आधार बनाउन जोड दिइनेछ ।
- च) विकास निर्माण तथा सेवा प्रवाह प्रक्रियामा सर्वपक्षीय सहमति, परामर्श, समन्वय, साभेदारी र सहकार्य बढाउनुका साथै जनताको सुचनामा पहुँचमा वृद्धि गर्न पहिल गरिनेछ ।
- छ) यातायात सुविधालाई सर्वसुलभ बनाउन प्राप्त साधन र श्रोतको परिचालन गर्दै स्थानीय सडक निर्माण, मर्मत सम्भार र भोलुङ्गे पुल निर्माण जस्ता पूर्वाधार निर्माण कार्यमा उच्च स्तरको अभियानात्मक जनसहभागिता परिचालनमा जोड दिइनेछ ।
- ज) संस्थागत सुशासन प्रवर्द्धनका लागि पारदर्शीता र जवाफदेहीता सहितको समावेशी विकासको आधार सुनिश्चित गर्न लक्षित वर्गको अर्थपूर्ण सहभागितामा जोड दिइनेछ ।
- झ) पर्यटकीय स्थल र क्षेत्रको पहिचान गरी योजनावद्ध ढङ्गबाट संरक्षण, प्रचार-प्रसार तथा संरचनाको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- ञ) विभिन्न सहयोगी निकायहरु मिलेर सन् २०१४ मा गा.वि.स.लाई खुल्ला दिसामुक्त र नवीकरणीय उर्जा तथा सुधारिएको प्रविधिको प्रयोगलाई बढाउँदै सन् २०१५ मा गा.वि.स.लाई धुँवा रहित घोषणा गरिनेछ ।
- ट) आफ्नो श्रोत साधनले नभ्याउने योजना तथा कार्यक्रमको स्वीकृति र कार्यान्वयनका लागि जिल्ला, क्षेत्रीय र केन्द्रीय निकायहरुको निरन्तर ध्यानाकर्षण गराइनेछ ।
- ठ) नवीकरणीय उर्जा तथा सुधारिएको प्रविधिको प्रयोगलाई बढाउँदै विभिन्न सहयोगी निकायहरु मिलेर तेश्रो वर्ष मै गा.वि.स.लाई धुवाँ रहित बनाउन पहल गरिनेछ ।
- ड) गाउँको समग्र विकासमा योगदान दिने व्यक्ति तथा संस्थालाई सम्मानित गर्ने परिपाटी बसालिने छ ।
- ढ) गाउँ शिक्षा समितिको अगुवाईमा साक्षर नेपाल अभियानलाई टेवा पुऱ्याउँदै ३ वर्ष भित्रमा निरक्षरता आधा कम गर्न पहल गरिनेछ ।
- ण) भ्रष्टाचार, जुवातास, अनियन्त्रित मदिरा, महिला विरुद्धका हिंसा, गुणस्तरहीन शिक्षण, विद्यालयमा शिक्षक विद्यार्थीको न्यून उपस्थिति, गाउँमा नबस्नेबाट विकास, अवसर र सेवा सुविधामा हस्तक्षेप, निर्णय प्रक्रियामा स्थानीय ठालूहरुको हालीमुहाली जस्ता समस्या, चुनौती र विसंगति हटाउने अभियान तथा नमूना कामको थालनी गरिनेछ ।
- त) सन् २०२० सम्म जिल्लालाई जातीय भेदभाव र छुवाछुत रहित जिल्ला बनाउने अभियानलाई सहयोग पुऱ्याइने छ ।

४. दीर्घकालीन सोंच, विशिष्ट उद्देश्य, विषयगत उद्देश्य र सूचकहरु

४.१. दीर्घकालीन सोंच

*“स्थानीय श्रोत साधनको समुचित परिचालन,
आत्मनिर्भर, न्यायपूर्ण र समृद्ध गखाकोटको निर्माण”*

४.२. मुख्य उद्देश्य

दीगो, न्यायपूर्ण र समावेशी विकासद्वारा समुदायको जोखिमपूर्ण जीवनस्तरमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउने ।

४.३. विशिष्ट उद्देश्यहरु

- क) कृषि, पशु, वन तथा घरेलु उद्योगको विकासबाट स्व:रोजगार सिर्जना गरी लक्षित समुदायको आम्दानीमा वृद्धि गराई आर्थिक तथा सामाजिक समुन्नतिमा सहयोग पुऱ्याउने ।
- ख) गुणस्तरीय शिक्षा, स्वास्थ्य, भौतिक तथा सामाजिक पूर्वाधार सहितका कार्यक्रमहरुबाट लक्षित वर्गको वर्तमान सामाजिक अवस्थामा सुधार ल्याउने ।
- ग) दीगो भू-व्यवस्थापन, स्थानीय साधन र श्रोतहरु परिचालन गरी खानेपानी तथा सरसफाई, सिंचाइ, विद्युत जस्ता सेवाहरुको पहुँचमा वृद्धि गराउने र पर्यटन क्षेत्रलाई आयआर्जनको आधार बनाउन जोड दिने ।
- घ) स्थानीय स्तरमा उपलब्ध साधन र श्रोतको उच्चतम परिचालन गरी स्थानीय सडक सञ्जाल निर्माण तथा बिस्तार गर्दै यातायात लगायतका आधारभुत सेवाको पहुँचमा वृद्धि गराउने ।
- ङ) सामाजिक समावेशीकरण, लैङ्गिक समानता, जवाफदेहीता तथा पारदर्शीता सहितको सुशासन सुनिश्चित गराउने ।
- च) आफ्नो श्रोत साधनले सम्भव नहुने योजना तथा कार्यक्रमका हकमा सम्बन्धित निकायको ध्यानाकर्षण गराउन वैधानिक दस्तावेज निर्माण गर्नु ।
- छ) नयाँ कानून, राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय प्राथमिकता र महत्वपूर्ण सवालहरुलाई अवस्था अनुसार स्थानीय स्तरका योजनामा आत्मसात गरी शासन र समाज विकासको मुल प्रवाहमा एकाकार हुने ।

४.४. विषयगत उद्देश्य र सूचकहरु

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ वर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सूचकहरु		
		सूचकहरु	पुष्ट्याइँ	जोखिम पक्ष
१. आर्थिक विकासका क्षेत्र				
उद्देश्य: कृषि, पशु, वन तथा घरेलु उद्यमको विकासबाट रोजगारी सिर्जना गरी समुदायको आय बढाउने ।				
१.१. कृषिमा आधारित				
नगदेबाली प्रवर्द्धन (तरकारी / बीउ / मसला)	१० घरधुरी	<ul style="list-style-type: none"> थप नयाँ ४० घ.धु नगदेबाली (भटमास ५ घ.धु., अदुवा ५ घ.धु., बदाम ५ घ.धु. समेत १५) तथा ताजा तरकारी (आलु ८ घ.धु., काउली १० घ.धु. र मूला/साग/केराउ ७ घ.धु. समेत २५) व्यवसायिक खेतीमा संलग्न भएका हुनेछन्, तरकारी खाने बानीको विकास हुने छ । 	<ul style="list-style-type: none"> जि.बि.स., गा.वि.स., जि. कृषि विकास का., एफ.टि.एफ. सङ्घ संस्थाहरुको प्रतिवेदन सा.सं.हरुका प्रतिवेदन 	<ul style="list-style-type: none"> राजनीतिक अस्थिरता बदलिंदो परिस्थितिमा प्राथमिकता परिवर्तन जलवायु परिवर्तनको उच्च जोखिम बीउबिजन तथा प्राविधिक परामर्शको उपलब्धता जमिनको भिरालोपना
खाद्यान्न बाली	३०० घरधुरी	<ul style="list-style-type: none"> थप २०० घ.धु.मा उन्नत जातको खाद्यान्न बालीहरु (१०० मकै, ५० गहुँ र ५० धान) प्रवर्द्धन भई उत्पादनमा २० प्रतिशतले वृद्धि भएको हुनेछ । किनेर खाने घरधुरीको संख्या १ तिहाइले घटेको हुनेछ । 		<ul style="list-style-type: none"> जलवायु परिवर्तनको उच्च जोखिम
फलफूल	२० घरधुरी	थप ३० समेत जम्मा ५० घरधुरी (वडा नम्बर १ का ३, वडा नम्बर २ का ४, वडा नम्बर ३ का २, वडा नम्बर ४ का ४, वडा नम्बर ५ का ३, वडा नम्बर ६ का २, वडा नम्बर ७ का ३, वडा नम्बर ८ का ३ र वडा नम्बर ९ का ६) ले स्याउ, सुन्तला, ओखर, आरुबखडा, कागतीका कम्तीमा १० बोट प्रति घरधुरीका दरले व्यावसायिक फलफूल खेती गरेका हुनेछन् ।		<ul style="list-style-type: none"> बीउबिजन तथा प्राविधिक परामर्शको उपलब्धता जमिनको भिरालोपना
पशु/पंक्षीपालन	५५० घरधुरी (परम्परागत)	५० घ.धु.ले व्यावसायिक रुपमा उन्नत जातका पशु/पंक्षीपालन गरेका हुनेछन् ।	जि.पशु सेवा का., संघसंस्थाहरुको प्रतिवेदन	<ul style="list-style-type: none"> वित्तीय तथा मानवीय श्रोतको उपलब्धता
कृषि प्रसार सेवा	१०० घरधुरी	२०० घ.धु.ले ४ जना स्थानीय श्रोतव्यक्तिहरुबाट नियमित रुपमा कृषि प्रसार सेवा प्राप्त गरेका हुनेछन् ।	जि.कृषि विकास का., जि.पशु सेवा का., श्रोत व्यक्तिहरुको प्रतिवेदन	<ul style="list-style-type: none"> मौसमी
स्थानीय श्रोत व्यक्ति/सामाजिक परिचालक विकास एवं परिचालन	२ जना (श्रोत व्यक्ति १, सा.प. १)			

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ वर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सूचकहरु		
		सूचकहरु	पुष्ट्याइँ	जोखिम पक्ष
कृषि तथा गैरकृषि उपजको बजार व्यवस्थापन एवं सुचनाको पहुँच	१० घरधुरी	१ वटा कृषि तथा वन उपज सङ्कलन केन्द्रमा थप ४० जना कृषकहरुले नियमित रुपमा कृषि तथा गैरकृषि उपजहरु बिक्री गरेका हुनेछन् ।	सङ्कलन केन्द्र र त्यसमा भएको रेकर्ड	बसाइँसराई ▶ रोगकीराको महामारी
कृषि तथा गैरकृषि क्षेत्रमा कृषकहरुको क्षमता अभिवृद्धि र उत्पादन एवं व्यवसायिक योजना	१५ घरधुरी	वडा नम्बर १ देखि ९ का ५० जना कृषकहरुले कृषि, पशु तथा गैरकृषि उपजहरुको व्यवसायिक योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गरेका हुनेछन् ।	व्यवसायिक योजना, संघसंस्थाहरुको प्रतिवेदन	▶ सकारात्मक र सहयोगी राजनीतिक वातावरण
कृषि तथा पशुपालन सामग्रीहरुको पहुँच (मल, बीउ, विषादी, औजार, औषधी)	५० घरधुरी	वडा नम्बर १ र ४ मा थप २ वटा एग्रोभेटबाट थप १०० जना कृषकहरुले नियमित रुपमा गुणस्तरीय सेवाहरु प्राप्त गरेका हुनेछन् ।	एग्रोभेटको रेकर्ड	▶ उच्च जन्म दर
गोठ सुधार, कम्पोस्ट तथा जैविक विषादी	५० घरधुरी	▶ थप १०० घधुमा गोठ सुधार, कम्पोस्ट तथा जैविक विषादी प्रवर्द्धन भएको हुनेछ । ▶ कृषि, वन वातावरण समिति गठन भएको, क्षमता विकास भई क्रियाशील भएको हुने छ ।	गा.वि.स./कृषि, वन तथा वातावरण समिति, जि.कृ.वि.का. र संघसंस्थाहरुको प्रतिवेदन	▶ युवाहरु विदेशिने प्रवृत्ति र बाध्यता ▶ कृषि, वन वातावरण समितिको क्रियाशीलता
कृषि तथा अन्य सहकारी प्रवर्द्धन	२ वटा (१०० घ.धु.)	वडा नम्बर १, २, ५ र ८ मा थप ४ वटा कृषि सहकारी गठन सहित ४ वटा सहकारीहरुमा थप २०० घ.धु.हरु आवद्ध भएका हुनेछन् ।	सहकारी र रेकर्डहरु	
१.२ गैरकृषिमा आधारित सीप एवं रोजगार				
परम्परागत सीप (आरन, गहना, जुता बनाउने)	१५ जना	▶ परम्परागत सीपको संरक्षण गर्दै थप १५जनाले रोजगारमुलक सीप विकास तालिम प्राप्त गरी मासिक न्यूनतम रु.६,०००/- आम्दानी गरेका हुनेछन् ।	▶ जि.वि.स., घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति, गा.वि.स.को प्रतिवेदन	▶ राजनीतिक अस्थिरता
सीप विकास (इलेक्ट्रिसियन, प्लम्बर, सिकर्मी, डकर्मी, सिलाईकटाई, सुधारिएको चुलो, कुक, जडिबुटी सम्बन्धी आदि)	५ जना	▶ कम्तीमा ३० जनाले सीप विकास प्रशिक्षण लिई कम्तीमा १० जनाले आयआर्जनको काममा अग्रसर भई मासिक न्यूनतमरु. ६०००/- आम्दानी गरेका हुनेछन् ।	▶ संघसंस्थाहरुको प्रतिवेदन	▶ बदलिंदो परिस्थितिमा प्राथमिकता परिवर्तन
घरेलु तथा लघु उद्यम	छैन	सिसु, कागती, अल्लो, आलुबखडा, किम्बु र कागतीको प्रशोधन जन्म कम्तीमा १ उद्योगको सम्भाव्यता अध्ययन भएको हुनेछ ।	▶ जि.वि.स. र गा.वि.स.को अद्यावधिक गरिएका प्रोफाइलहरु	▶ श्रोतको उपलब्धता

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ वर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सूचकहरु		
		सूचकहरु	पुष्ट्याइँ	जोखिम पक्ष
ग्रामीण पर्यटन/पार्क/धार्मिक तथा ऐतिहासिक महत्वका मठ मन्दिरहरु	संरक्षण, प्रवर्द्धन, प्रचार छैन	वडा नम्बर २, ३, ४, ५, ७ र ९ कम्तीमा ३ धार्मिक तथा ऐतिहासिक महत्वका स्थल, गुफा, मठ मन्दिरहरुको संरक्षण, प्रचार-प्रसार भएको हुनेछ।	गा.वि.स.को रेकर्ड	
वन जन्य उद्योगहरु	छैन	वडा नम्बर २, ४, ७ र ९ का बस्तीहरु मध्य कुनै २ स्थानमा अल्लो प्रशोधन, नेपाली कागज उत्पादन र अन्य सम्भाव्य वन जन्य उद्योगको सम्भाव्यता अध्ययन भएको हुने छ।	जिल्ला वन कार्यालय, संघसंस्था र गा.वि.स.को प्रतिवेदन	
१.३ वन तथा वातावरण				
वन क्षेत्र विकास (सामुदायिक, कवुलियती वन)	७ वटा	<ul style="list-style-type: none"> ८ वटा सामुदायिक र ४ वटा कवुलियती वन सहित जम्मा १२ वटा वनहरुको संरक्षणका साथै १० हेक्टर क्षेत्रफलमा ५,००० वृक्षारोपण र १५ ठाउँमा भू-क्षय संरक्षणका कार्यहरु भएका हुनेछन्। वन संरक्षणमा सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरुको क्रियाशीलता बढेको हुनेछ। वन अतिक्रमणमा मुद्दा दर्ता भएका हुनेछन्। सन् २०१५ सम्म गा.वि.स.घर भित्रको धुवाँ रहित घोषणा भएको हुनेछ। 	जिल्ला वन कार्यालय, विभिन्न संघसंस्थाहरुको प्रतिवेदन, जि.वि.स.को रेकर्ड, स्थानीय रेडियो र सञ्चार माध्यम	<ul style="list-style-type: none"> जलवायु परिवर्तन मानव जन्य प्रकोपहरु
वातावरण तथा प्रकोप व्यवस्थापन (धुवाँ, बाढी, पहिरो, भू-क्षय, आगजनी)	५०० घरधुरी (प्रभावित)			
गैह्रकाष्ठ वन पैदावार	१० घरधुरी	<ul style="list-style-type: none"> वडा नम्बर २, ३, ४ र ९ मध्य २ स्थानमा २ वटा जडिबुटी नर्सरी स्थापना सहित १२ सामुदायिक/कवुलियती वनहरुमा गैह्रकाष्ठ वन पैदावारहरुको दीगो व्यवस्थापन तथा योजना निर्माण बारे अभिमुखिकरण भएको हुनेछ। थप ३० घरधुरी यस क्षेत्रका गतिविधिहरुबाट प्रशिक्षित तथा लाभान्वित भई व्यवसायिक रुपमा आयआर्जनमा समाहित भएका हुनेछन्। 		
२. सामाजिक विकासका क्षेत्र				
उद्देश्य: शिक्षा, स्वास्थ्य र सामाजिक पूर्वाधारको गुणस्तर एवं सेवा, सुविधा तथा श्रोतमा समुदायको पहुँच बढाई लक्षित वर्गको सामाजिक हैसियतमा गुणात्मक सुधार ल्याउने				
२.१ शिक्षा				

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ वर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सूचकहरु		
		सूचकहरु	पुष्ट्याइँ	जोखिम पक्ष
विद्यालय/क्याम्पस	१८ वटा	<ul style="list-style-type: none"> वडा नम्बर ४ को १ उच्च मा.वि., वडा नम्बर ५ को १ मा.वि., वडा नम्बर १, ३, ६ र ७ का ४ नि.मा.वि. र वडा नम्बर १ को १, २ को २, ४ को १, ५ को १, ६ को १, ७ को १ र ९ को ३ गरी १२ प्रा.वि. समेत जम्मा १८ वटा विद्यालयहरुमा खानेपानी, शौचालयको व्यवस्था सहित बालमैत्री क्रियाकलापहरु सञ्चालन भएका हुनेछन्। शिक्षण सिकाई नियमित, गुणस्तरीय र प्रभावकारी हुँदै विद्यालयबाहिर रहेका बालबालिकाको प्रतिशत १० भन्दा कम हुने छ। खेताला शिक्षकको परिपाटी अन्त्य भएको हुने छ। वर्षमा १ पटक प्रत्येक विद्यालयको सार्वजनिक सुनुवाईको थालनी भएको हुनेछ। प्रत्येक वर्ष विद्यालय भर्ना तथा स्वागत अभियान सञ्चालन गरिएको हुनेछ। विद्यालय सुधार योजना निर्माण भई सोही अनुरूप शिक्षण सिकाई तथा व्यवस्थापन भएको हुनेछ। गा.वि.स.भरबाट एस.एल.सी.परीक्षामा कम्तीमा प्रथम श्रेणी सहित उच्च अङ्क प्राप्त गर्ने १ छात्र र १ छात्रालाई गा.वि.स.को तर्फबाट सम्मान गरिनेछ। मा.वि. र उच्च मा.वि. विद्यालय व्यवस्थापन समितिको बैठकमा बालबालिकाको संस्थागत प्रतिनिधित्व भएको हुनेछ। विद्यालयका सबै परीक्षाहरु मर्यादित र व्यवस्थित रूपमा सञ्चालनमा आएका हुनेछन्। 	गा.वि.स., जि.शिक्षा का., विद्यालयहरु, संघसंस्थाहरुको प्रतिवेदन	<ul style="list-style-type: none"> राजनीतिक दल, शिक्षकका पेशागत सङ्गठन र अन्य शक्ति केन्द्रहरुको अनुचित हस्तक्षेप श्रोतको पर्याप्तता दक्ष र इमान्दार जनशक्तिको अभाव
साक्षरता प्रतिशत	६० प्रतिशत	साक्षरता थप १० प्रतिशतले वृद्धि भई ७० प्रतिशत भएको हुनेछ।		
बाल विकास र अनौपचारिक शिक्षा	अनियमित र अव्यवस्थित	<ul style="list-style-type: none"> घरेलु महिला केन्द्रित अनौपचारिक शिक्षाका लागि गृहिणी विद्यालय सञ्चालन भएको र कम्तीमा १ वटा प्रारम्भिक बाल 		

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ वर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सूचकहरु		
		सूचकहरु	पुष्ट्याइँ	जोखिम पक्ष
		विकास केन्द्रको भवन निर्माण भएको हुनेछ । ▶ निरक्षरहरुको संख्या १ चौथाइले घटेको हुनेछ ।		
शिक्षक/शिक्षिका (प्रा.वि., नि.मा.वि, .मा.वि., उ.मा.वि.)	२१ जना	▶ गुणस्तरीय शिक्षाका लागि १ वटा विज्ञान प्रयोगशाला, २ पुस्तकालय समेत सबै १८ वटा विद्यालयहरुमा अन्य आधारभुत सामग्रीहरुको व्यवस्था भएको हुनेछ ।		
शैक्षिक सामग्री (कम्प्युटर, पुस्तकालय, विज्ञान प्रयोगशाला)	-	▶ विद्यार्थीहरुको नियमित विद्यालय उपस्थिति दर ५० प्रतिशतबाट ८० पुग्नेछ । ▶ कम्तीमा एउटा विद्यालय नमूना बालमैत्रीको रुपमा घोषणा हुनेछ ।		
२.२ स्वास्थ्य				
उप-स्वास्थ्य चौकी/स्वास्थ्य चौकी/प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र/क्लिनिक/प्रसुति गृह (अवस्था सुधार, नीतिको अनुसरण, नयाँ र सिर्जनशिल अभ्यास एवं अग्रसरता)	वडा नम्बर २ गर्खाकोटमा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र वडा नं. ८ मा प्रस्तावित उप-स्वास्थ्य चौकी छ तर सेवा गुणस्तरीय छैन	▶ स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर सुधार, विस्तार र श्रोत साधनको व्यवस्थापन भई गा.वि.स.का ८० प्रतिशत मानिसहरुले सर्वसुलभ तरिकाले एकिकृत स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गरेका हुनेछन् । ▶ प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा दरबन्दी अनुसार स्वास्थ्यकर्मी र औषधी र उपकरण व्यवस्था सहित प्रसुति गृह सञ्चालन भएको हुनेछ । ▶ प्रस्तावित उप-स्वास्थ्य चौकीले स्वीकृति पाई कम्तीमा २ जना स्वास्थ्यकर्मी र औषधी व्यवस्था भएको हुनेछ । ▶ प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा विशेषज्ञ स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन भएको हुनेछ । ▶ स्वास्थ्य व्यवस्थापन समितिमा बालबालिकाहरुको संस्थागत प्रतिनिधित्व हुनुका साथै क्रियाशील भएको हुने छ ।	▶ जि.वि.स., गा.वि.स., स्वास्थ्य का., संघसंस्थाहरुको प्रतिवेदन ▶ जिल्ला र गाउँको अध्यावधिक प्रोफाइल	▶ श्रोतको पर्याप्तता ▶ रोगको महामारी
स्वास्थ्यकर्मी (स्वास्थ्य स्वयं सेविका, ग्रा.स्वा.का., मा.शि.स्वा.का./अहेब)	१३ जना	▶ २५ प्रतिशतले बालमृत्यु दरमा कमी आएको हुनेछ । ▶ कम्तीमा एउटा गाउँ बालबालिकाहरुले पूर्ण खोप प्राप्त गरेको		

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ वर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सूचकहरु		
		सूचकहरु	पुष्ट्याइँ	जोखिम पक्ष
राष्ट्रिय अभियानका कार्यक्रमहरु (भिटमिन ए, पोलियो, हेपाटाइटिस बी, खोपहरु)	नियमित	गाउँको रुपमा घोषणा भएको हुनेछ। ▶ ८० प्रतिशत महिलाहरुले प्रजनन् सेवा र शत प्रतिशत बाल- बालिकाहरुले सबै किसिमका खोपहरु प्राप्त गरेका हुनेछन्।		
एच.आई.भी. एड्स बारे सुचना	न्यून	▶ एच.आई.भी. एड्स बारे १५० घरधुरीमा सुचना पुगेको हुनेछ। ▶ प्रजनन् उमेर पुगेका महिला तथा पुरुषहरुलाई चेतनामुलक सुचनाहरु प्रवाह भई संक्रमणको जोखिम घटेको हुनेछ।		
महिला प्रजनन् स्वास्थ्य	न्यून सूचना, न्यून सरोकार	▶ महिला प्रजनन् स्वास्थ्य अधिकारका सवालहरु जिल्ला तथा गा.वि.स.स्तरका योजनामा समावेश हुन थालेछन्।		
छाउपडी प्रथा	न्यून	▶ परिवार नियोजनका साधन प्रयोग गर्नेको संख्या २५ प्रतिशतले बढेर ४० प्रतिशत पुगेको हुनेछ।		
पाठेघर खस्ने समस्या	प्रजनन् उमेरका १ तिहाई महिलामा	▶ छाउपडी प्रचलनको पूर्ण अन्त्यको घोषणा भएको हुनेछ। ▶ पाठेघर खस्ने समस्या बारे सचेतना बिस्तार तथा शल्यक्रियामा पहुँच बढाई १ तिहाइले घटाइने छ।		
परिवार नियोजनका साधन प्रयोग	१५ प्रतिशत			
२.३ दलित, महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, असहाय, वृद्ध वृद्धा, एकल महिला, अल्पसंख्यक, द्वन्द्व पीडित लगायत सीमान्तिकृत समुदाय				
दलित केन्द्रित क्रियाकलापहरु (संस्था, समूह, सञ्जाल गठन, अभिलेख अध्यावधिकीकरण, क्षमता विकास, क्षमता विकास, आयआर्जन)	५० घरधुरी	▶ थप १०० दलित घरधुरीहरुको सशक्तीकरणका साथै श्रोतहरुको पहुँचमा वृद्धि भई आय तथा सीपमुलक क्रियाकलापहरुमा संलग्न भएका हुनेछन्। ▶ कम्तीमा एउटा गाउँ जुवातासमुक्त गाउँको रुपमा घोषणा भएको हुनेछ। ▶ कम्तीमा एउटा गाउँ मदिरा निषेधित गाउँको रुपमा घोषणा भएको हुनेछ। ▶ कम्तीमा एउटा समूह वा १ व्यक्तिको जिल्ला स्तरीय महिला सञ्जालमा प्रतिनिधित्व भएको हुनेछ। ▶ कम्तीमा एउटा गाउँ लैङ्गिक हिंसामुक्त गाउँको रुपमा घोषणा भएको हुनेछ।	▶ गा.वि.स., संघसंस्थाहरुको प्रतिवेदन ▶ जिल्ला र गाउँको अध्यावधिक प्रोफाइल	▶ राजनीतिक दबाव ▶ श्रोतको पर्याप्तता
महिला केन्द्रित क्रियाकलापहरु	५४ घरधुरी	थप ८४ घरधुरीका महिलाहरुको सशक्तीकरणका साथै		

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ वर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सूचकहरु		
		सूचकहरु	पुष्ट्याइँ	जोखिम पक्ष
		श्रोतहरुको पहुँचमा वृद्धि भई आय तथा सीपमुलक क्रियाकलापहरुमा संलग्न भएका हुनेछन् ।		
बालमैत्री क्रियाकलापहरु (बाल अधिकारको सुनिश्चितता, सरोकार, सकारात्मक वातावरण, संस्थागत क्षमता विकास तथा पूर्वाधार निर्माण)	न्युन	<ul style="list-style-type: none"> ▶ ५० प्रतिशत बालबालिकाहरुले बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयन कार्यविधि २०६८ मा उल्लेख भए अनुसारको सेवाहरु प्राप्त गरेका हुनेछन् । ▶ बालविवाहको वर्तमान दरमा ३० प्रतिशत कमी आएको हुनेछ । ▶ गा.वि.स.ले बालमैत्री स्थानीय शासनका कम्तीमा २ तिहाई सेवा तथा संस्थागत विकास सूचक पूरा गरी बालमैत्री गा.वि.स.को रुपमा घोषणा हुने तर्फ अगाडि बढेको हुनेछ । ▶ बालबालिकाहरु प्रति हालको अवस्थामा सर्वपक्षीय चासो र सरोकार १ तिहाईले बढेको हुनेछ । ▶ निकृष्ट प्रकारको बालश्रम दर ३० प्रतिशत घटेको हुनेछ । ▶ संस्थागत क्षमता विकास भई सार्वजनिक जीवनमा वर्तमान अवस्थामा थप ३३ प्रतिशत प्रतिनिधित्व, सहभागिता र पहुँच बढेको हुनेछ । ▶ कम्तीमा एउटा बस्ती बालबालिकामाथि हुने हिंसामुक्त घोषणा भएको हुनेछ । 		
अपाङ्ग, असहाय, वृद्ध केन्द्रित क्रियाकलापहरु	छैन	<ul style="list-style-type: none"> ▶ युवा स्व:रोजगार, सीप तथा क्षमता विकास तथा खेलकुद विकास सम्बन्धी कम्तीमा १० क्रियाकलापहरु (खेलकुद विकास समिति गठन, लोक सेवा आयोग परीक्षा तयारी, गै.स.सं. व्यवस्थापन, परियोजना प्रस्ताव तथा प्रतिवेदन लेखन, पत्रकारिता, आधारभुत कम्प्यूटर शिक्षा, सहकारिता, खानेपानी तथा सरसफाई, प्लम्बिङ तथा खानेपानी मेकानिक्स, सिकर्मी, डकर्मी, होटल व्यवस्थापन, अटोमोबाइल, मेकानिक्स, मोबाइल मर्मत, विद्युत वायरिङ्ग, भलिबल, कराते, मार्सलआर्ट मध्य १० वटा गतिविधिहरु) सञ्चालन भई कम्तीमा १५० जना युवाहरु 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ जि.वि.स ▶ गा.वि.स., प्रतिवेदनहरु ▶ जिल्ला र गाउँको अध्यावधिक प्रोफाइल ▶ संघसंस्थाहरु र खेलकुद विकास समितिका प्रतिवेदनहरु 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ राजनीतिक दबाव ▶ आर्थिक श्रोतको पर्याप्तता ▶ श्रोत व्यक्तिको उपलब्धता
द्वन्द्व पीडित केन्द्रित क्रियाकलापहरु (राहत वितरण समेत)	छैन			
घटना दर्ता (जन्म, मृत्यु, बसाइँसराई, विवाह)	३४९ जना			
वृद्धाश्रम, अपाङ्ग, असहाय पुनर्स्थापना केन्द्रहरु	छैन			
कृषि उपज सङ्कलन केन्द्र	छैन			

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ वर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सूचकहरु		
		सूचकहरु	पुष्ट्याइँ	जोखिम पक्ष
		<p>लाभान्वित भएका हुनेछन् ।</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ सुचना केन्द्र र सभा हल सहितको व्यवस्थित गा.वि.स.को कार्यालय बनेको हुनेछ । ▶ गा.वि.स.को तर्फबाट न्याउली घाटमा १ स्वागतद्वार राखिनेछ । ▶ न्याउलीघाटमा १ कृषि उपज सङ्कलन केन्द्र स्थापना र सञ्चालन भएको हुनेछ । ▶ जन्मदर्ता अभियान नियमित सञ्चालन भएको हुनेछ । ▶ स्थानीय शान्ति समितिको सहजीकरण र पहलमा द्वन्द्व पीडितहरुले सरकारी सहयोग प्राप्त गरेका हुनेछन् । ▶ नाउलीघाटमा एउटा कृषि उपज सङ्कलन केन्द्र स्थापना र सञ्चालन भएको हुनेछ । 		
३. जलश्रोत विकास र विद्युतीकरण				
उद्देश्य: स्थानीय साधन र श्रोतहरुको उचित परिचालन गरी खानेपानी तथा सरसफाई, सिंचाइ र वैकल्पिक उर्जाको पहुँच बृद्धि गराउने ।				
३.१ जलश्रोत विकास				
सुरक्षित खानेपानी (पाइप, ढुङ्गेधारा, पँधेरा, आकाशेपानी सङ्कलन)	३०० घ.धु.	वडा नम्बर १ को मटेला र खातीगाउँ, वडा नम्बर २ को खरेना र दलित बस्ती, वडा नम्बर ६ को दहकरुवा, वडा नम्बर ८ को पाखावाडा सहित ४ स्थानमा ४ योजनाबाट थप ४०० घरधुरीहरुले सुरक्षित खानेपानी प्राप्त गरेका हुनेछन् ।	<ul style="list-style-type: none"> ▶ जि.वि.स ▶ खानेपानी ▶ रेडक्रस ▶ गा.वि.स., संघसंस्थाहरुको प्रतिवेदन 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ श्रोतको उपलब्धता ▶ ठूला योजनाहरु समयभित्र सम्पन्नको समयवाधि
सरसफाई (शौचालय निर्माण, व्यक्तिगत तथा वातावरणीय सरसफाई तथा सुचना)	४०० घ.धु.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ थप ५८९ घरधुरीमा पक्की शौचालय निर्माण भई खुल्ला दिसामुक्त क्षेत्र घोषणा भएको हुनेछ । ▶ थप ६०० घर सहित सबै ९८९ घरधुरीमा खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी सचेतना पुगेको हुनेछ । 		
चेतनामुलक कार्यक्रमहरु	३२९ घ.धु.			
सिंचाई (कुलो/नहर, प्लाष्टिक पोखरी)	४ योजना (८१ घ.धु.)	<ul style="list-style-type: none"> ▶ वडा नम्बर १,४,६ र ८ मा थप ४ वटा सिंचाइ योजना निर्माण गरी जम्मा १८१ घरधुरीको २०० रोपनी क्षेत्रफल सिञ्चित भएको हुने छ । 	जि.वि.स., हिमालय, विकास	गा.वि.स., जि. कृषि का. को
सिंचित क्षेत्रफल	२०४ रो.			

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ वर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सूचकहरु		
		सूचकहरु	पुष्ट्याइँ	जोखिम पक्ष
		<ul style="list-style-type: none"> थप २०० रोपनी सहित सहित कुल ४०४ रोपनी क्षेत्रफल सिञ्चित भई उत्पादनमा २० प्रतिशतले वृद्धि भएको हुनेछ । 	प्रतिवेदन	
३.२ विद्युत				
जलविद्युत/पेल्ट्रिक सेट	छैन	वडा नम्बर ५ मा १ र वडा नम्बर ७, ८, ९ मा १ गरी २ वटा नयाँ जलविद्युत योजना तथा वडा नम्बर १ मा १, वडा नम्बर २ मा १, वडा नम्बर ३ मा १, वडा नम्बर ४ मा १, वडा नम्बर ५ मा १, वडा नम्बर ७ मा १, वडा नम्बर ९ मा ३ समेत जम्मा ९ वटा पेल्ट्रिक सेटबाट २५० समेत जम्मा ६०० घरधुरीले नियमित रुपमा विद्युत सेवा प्राप्त गरेका हुनेछन् ।	विद्युत का., गा.वि.स., संघसंस्थाको प्रतिवेदन	
नवीकरणीय उर्जा (सौर्य / वायु / गोबर ग्याँस)	३५० घरधुरी			
३.३ सूचना एवं सञ्चार				
टेलिफोन / इमेल / इन्टरनेट / मोबाइल	मोबाइल ३६० घ.धु., इन्टरनेट छैन	<ul style="list-style-type: none"> थप ४०० समेत जम्मा ७६० घरधुरीको टेलिफोन, मोबाइल सेवामा पहुँच पुगेको हुनेछ । ५० घरधुरीको इमेल/इन्टरनेट सेवामा पहुँच पुगेको हुनेछ । ४२५ घरधुरीको स्थानीय सञ्चार माध्यमहरु एवं रेडियोमा पहुँच पुगेको हुनेछ । 	जि.वि.स., गा.वि.स., टेलिकमको प्रतिवेदन	
रेडियो/पत्रपत्रिकामा पहुँच	४२५ घ.धु.			
४. यातायात पूर्वाधार क्षेत्र				
उद्देश्य: साधन र श्रोतको परिचालन गरी योजनावद्ध रुपमा सडक सञ्जाल निर्माण तथा विस्तार गर्दै यातायातको पहुँचमा वृद्धि गराउने ।				
४.१ सडक तथा भोलुङ्गे पुल				
सडक निर्माण (पक्की, ग्राबेल, कच्ची)	वडा नं. १-९	<ul style="list-style-type: none"> थलहवाट सुवानाउली हुँदै जाने मुल सडकबाट गा.वि.स.मा जोडिने सडक, वडा नम्बर १ देखि ७ हुँदै जुम्लासम्म जाने सडक तथा पजारु टिकाचौरसम्म पुऱ्याइने सडकसँग जोडिने सडकको सम्भाव्यता अध्ययन भएको हुनेछ । वडा नम्बर १ को स्यालतडा र सुवानाउली ३ बीच, वडा नम्बर १ र २ बीच, वडा नम्बर २ र ३/४ बीच, वडा नम्बर ५ राममेलाला र तल्लो मैपबीच, वडा नम्बर ७ र ६/८ को खोलाबीच, वडा नं ८ र ९ चौताराबीचको खोला, वडा नम्बर ७ र ९ बीच, वडा नम्बर ९ छिर्क र स्यान्तडा/रिजुवाला 	<ul style="list-style-type: none"> जि.वि.स. र गाविसको प्रतिवेदन जिल्ला र गाउँको अध्यावधिक गरिएको प्रोफाइल 	<ul style="list-style-type: none"> श्रोतको उपलब्धता, सर्वपक्षीय सहमति सहकार्य
भोलुङ्गे पुल, पक्की पुल, तुइन	४ वटा			

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ वर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सूचकहरु		
		सूचकहरु	पुष्ट्याइँ	जोखिम पक्ष
		बीच, वडा नम्बर ९ र पजारु ९ बीच समेत ९ वटा मध्य ३ नयाँ पुल निर्माण भई सहज आवागमनमा ७० प्रतिशत जनताको पहुँच पुगेको हुनेछ ।		
५. सुशासन तथा अन्य				
उद्देश्य: सामाजिक समावेशीकरण तथा लैङ्गिक समानताका साथै संस्थागत जवाफदेहीता तथा पारदर्शीता सहित सुशासन सुनिश्चित गराउने ।				
५.१ सुशासन				
विषयगत/क्षेत्रगत योजनाहरु निर्माण एवं कार्यान्वयन	प्रोफाइल मात्र छ ।	<ul style="list-style-type: none"> ३ वटा विषयगत योजना निर्माण भई प्राथमिकतामा परेका कम्तीमा ५० प्रतिशत क्रियाकलापहरु गा.वि.स.को वार्षिक योजनामा आई कार्यान्वयन भएका हुनेछन् । 	<ul style="list-style-type: none"> गा.वि.स.को वार्षिक योजना परिषद्को निर्णय अनुगमन प्रतिवेदन बैठकका निर्णयहरु सार्वजनिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन न्यूनतम शर्त मापन प्रतिवेदन 	<ul style="list-style-type: none"> राजनीतिक अस्थिरता श्रोतको उपलब्धता सामाजिक सुरक्षा गा.वि.स.मा सचिवको उपस्थिति संस्थागत क्षमता समयमा बजेट निकास आन्तरिक श्रोतको उचित परिचालन
आवधिक योजनाको नियमित अनुगमन तथा समीक्षा	छैन	<ul style="list-style-type: none"> आवधिक योजनाका कार्यक्रमहरुको सार्वजनिक सुनुवाई, समीक्षा र लेखापरीक्षण एवं प्रभावकारी अनुगमन भएको हुनेछ । गा.वि.स., जि.वि.स. र अन्य संघसंस्थाका कार्यक्रमहरुको सार्वजनिक सुनुवाई र सामाजिक परीक्षण प्रारम्भ भएको हुनेछ । लैङ्गिक बजेट परीक्षण भएको हुनेछ । 		
सार्वजनिक सुनुवाई एवं लेखापरीक्षण	शुरुवात छ			
स्थानीय संस्थामा लक्षित समुदायको पहुँचमा वृद्धि (सामुदायिक संस्था, सञ्जाल, क्लब, उ.स.)	अत्यन्त न्यून छ	<ul style="list-style-type: none"> दलित, महिला एवं बालबालिकाहरुको निर्णय प्रक्रिया र कार्यकारिणी समितिमा क्रमशः २५, ३५ र ५ प्रतिशत अर्थपूर्ण सहभागिता भएको हुनेछ । लक्षित वर्गका कार्यक्रमले सबै वडालाई समेट्ने र प्रभावकारी कार्यान्वयन भएको हुनेछ । सामुदायिक, विषयगत र समुदायगत संस्था तथा सञ्जालहरुमा समावेशिता सुनिश्चित भई कम्तीमा १२ वटा संस्था क्रियाशील भएका हुनेछन् । 		
स्थानीय श्रोतहरुमा लक्षित समुदायको पहुँच	प्रभावकारी छैन	गा.वि.स.को अनुदान सञ्चालन कार्यविधि २०६७ मा उल्लेखित व्यवस्था अनुसार कम्तीमा ४० प्रतिशत श्रोत लक्षित		

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ वर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सूचकहरु		
		सूचकहरु	पुष्ट्याइँ	जोखिम पक्ष
		समुदायलाई विनियोजन भई प्रभावकारी कार्यान्वयन भएको हुनेछ ।		
क्षमता विकास योजना	छैन	क्षमता विकास योजना निर्माण भई सो योजना अन्तर्गतका ५० प्रतिशत क्रियाकलापहरु प्रभावकारी कार्यान्वयन भएको हुनेछ ।		
नागरिक वडापत्र	१ मात्र छ, त्यो पनि व्यवस्थित र अद्यावधिक छैन	सेवाग्राहीहरुको पहुँच पुग्ने वडा नम्बर ४ गा.वि.स.को कार्यालय, वडा नम्बर १ न्याउलीघाट र वडा नम्बर २ र पजारु ७ बीचको खोलीबजारमा १ समेत ३ स्थानमा नागरिक वडापत्र स्थापना भएको हुनेछ ।		
५.२ संस्थागत विकास तथा अन्य				
नयाँ खोज, प्रयास, अभ्यास, अध्ययन, अनुसन्धान	छैन	<ul style="list-style-type: none"> ▶ गा.वि.स.को आयश्रोत वृद्धि थप विकल्प र अवसरको खोजीका लागि सम्भाव्य क्षेत्रको अध्ययन अनुसन्धान भएको हुनेछ । ▶ गा.वि.स.मा नियमित र स्थायी रुपमा नबस्ने, विगतमा कामको पेशकी फछ्यौट नगर्ने, शौचालय नबनाएका र लैङ्गिक हिंसा गर्ने व्यक्तिलाई विद्यालय व्यवस्थापन समिति, स्वास्थ्य व्यवस्थापन, वन उपभोक्ता समिति, निर्माण उपभोक्ता समितिको अध्यक्ष र अन्य सार्वजनिक संस्थाको प्रमुख बन्न निरुत्साहित गरिनेछ । ▶ पूर्वाधार तर्फका कम्तीमा आधा योजना सामुदायिक संस्थालाई उपभोक्ता समिति मानेर सोही संस्था मार्फत कार्यान्वयन भएका हुनेछन् । ▶ कम्तीमा एउटा बस्ती भ्रष्टाचारमुक्त गाउँको रुपमा घोषणा भएको हुने छ । 		
अन्तर गा.वि.स. तथा अन्तर जिल्ला अवलोकन भ्रमण	छैन	वर्षमा १ पटक जि.वि.स./विषयगत निकाय र अन्य संघ- संस्थासँगको समन्वयमा अध्ययन भ्रमणको व्यवस्था गरिनेछ ।		
५.३ पारदर्शीता र जवाफदेहीता				
	कमजोर छ	▶ पूर्वाधार तर्फका कम्तीमा आधा योजना सामुदायिक		

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ वर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सूचकहरु		
		सूचकहरु	पुष्ट्याइँ	जोखिम पक्ष
		<p>संस्थालाई उपभोक्ता समिति मानेर सोही संस्था मार्फत कार्यान्वयन भएका हुनेछन् ।</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ आवधिक योजनाका कार्यक्रमहरुको सार्वजनिक सुनुवाई, समीक्षा र लेखापरीक्षण एवं प्रभावकारी अनुगमन भएको हुनेछ । ▶ गा.वि.स., जि.वि.स. र अन्य संघसंस्थाका कार्यक्रमहरुको सार्वजनिक सुनुवाई र सामाजिक परीक्षण प्रारम्भ भएको हुनेछ । ▶ लैङ्गिक बजेट परीक्षण भएको हुनेछ । 		

५. प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र र मुख्य क्रियाकलापहरू

५.१ प्राथमिकता प्राप्त विषयगत क्षेत्र र प्रमुख क्रियाकलापहरू

विषयगत क्षेत्र एवं साङ्केतिक क्रियाकलाप (प्राथमिकताक्रम अनुसार)	जम्मा लक्ष्य	क्रियाकलापहरूको कार्ययोजना			कार्यान्वयन गर्ने संस्था/निकायहरू
		पहिलो वर्ष	दोश्रो वर्ष	तेश्रो वर्ष	
१. आर्थिक विकासका क्षेत्र					
१.१ कृषिमा आधारित					
नगदेबाली (ताजा, तरकारी, बीउ, कोशेबाली, मसला बालीहरू)	४० घरधुरी	१०	१०	२०	गा.वि.स., जिल्ला कृषि वि.का., पश्चिमी उच्च पहाडी, ग.नि.को., हिमालय युवा क्लब
नगदेबालीबाट (अदुवा, बदाम, भटमास) समेटिने क्षेत्रफल	६ हेक्टर	१	२	३	
खाद्यान्नबाली प्रवर्द्धन (धान, गहुँ, मकै)	२०० घरधुरी	१३०	१८०	१९०	कृषि का., गा.वि.स.
फलफूल खेती सुन्तला, ओखर, स्याउ, कागती, आलुबखडा	५० घरधुरी व्यवसायिक	१०	१५	२५	कृषि का., गा.वि.स.
पशु/पंक्षीपालन (गाई, भैंसी, बाखा, कुखुरा)	५० घरधुरीमा व्यवसायिक	५	१५	३०	पशु सेवा का., जि.वि.स., गा.वि.स.
कृषि प्रसार सेवा	२०० घरधुरी	५०	७०	८०	कृषि का., गा.वि.स., एफ.टु.एफ.
स्थानीय श्रोत व्यक्ति/सामाजिक परिचालक विकास एवं परिचालन	४ जना	१	२	१	
कृषि, वन तथा वातावरण समितिको क्षमता अभिवृद्धि	३ पटक	१	१	१	
कृषि तथा गैरकृषि उपजको बजार व्यवस्थापन एवं सुचनाको पहुँच कृषक समक्ष पुऱ्याउन सङ्गलन केन्द्रका साथै सुचना र सञ्चार माध्यम परिचालन	४० घरधुरी	१०	१५	१५	कृषि का., गा.वि.स., वन का.
एफ.एम.बाट बजारमूल्य प्रसारण	२४ पटक	—	१२	१२	
सङ्गलन केन्द्रमा मूल्यसूची अद्यावधिक	नियमित	—	मासिक	मासिक	
कृषि तथा गैरकृषि क्षेत्रमा कृषकहरूको क्षमता अभिवृद्धि र उत्पादन एवं व्यवसायिक योजना निर्माण	१५० जना	३५	५०	६५	कृषि का., गा.वि.स., सहकारी संघ, हिमालय युवा क्लब
नगदेबाली उत्पादन	६ हेक्टर	२	३	४	
कृषि तथा पशुपालन सामग्रीहरूको पहुँच (मल, बीउ, विषादी, औजार, औषधी)	१०० घरधुरी	२५	३५	४०	कृषि वि.का., गा.वि.स., हिमालय युवा क्लब, पशु सेवा का.
एग्रोभेट स्थापना तथा तालिम	२ वटा	—	१	१	
गोठ सुधार, कम्पोस्ट तथा जैविक विषादी सम्बन्धी तालिम एवं अनुदान सहयोग	१५० घरधुरी	३५	४५	७०	कृषि का., गा.वि.स., हिमालय युवा

विषयगत क्षेत्र एवं सांख्यिक क्रियाकलाप (प्राथमिकताक्रम अनुसार)	जम्मा लक्ष्य	क्रियाकलापहरुको कार्ययोजना			कार्यान्वयन गर्ने संस्था/निकायहरु
		पहिलो वर्ष	दोश्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	
					क्लब
सहकारी दर्ता	४ वटा	१	१	२	
सहकारी शिक्षा	२०० घरघुरी	५०	५०	१००	
१.२ गैरकृषिमा आधारित सीप एवं रोजगार					
सीप विकास तालिम (आरन, गहना, जुत्ता बनाउने, इलेक्ट्रिसियन, प्लम्बर, सिकर्मी, डकर्मी, सिलाईकटाई, सुधारिएको चुलो, कुक,जडिबुटी प्रशोधन आदि)	१५ जना	३	४	५	शान्ति समिति, जि.वि.स., घरेलु, उपाप,रोजगार कोष, स्थानीय विकास कोष
घरेलु तथा लघु उद्यम					
आलुबखडा, सिस्नु, कागती, अल्लो जस्ता प्रशोधन जन्य वस्तुको उद्यम विकास सम्भाव्यता अध्ययन	२ वटा	—	१	१	कृषि का., वन का., घरेलु उद्योग समिति, जि.वि.स.
ग्रामीण पर्यटन/पार्क/धार्मिक तथा ऐतिहासिक महत्वका मठ मन्दिरहरु संरक्षण	३ वटा	१	१	१	जि.वि.स., गा.वि.स., स्थानीय गै.स.सं.
पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि स्वागत द्वार निर्माण	३ वटा	—	१	२	गा.वि.स.
वन जन्य उद्योगहरु सम्भाव्यता अध्ययन	२ वटा	—	१	१	वन का., रेञ्जपोष्ट, घरेलु विकास समिति
१.३ वन तथा वातावरण					
वन क्षेत्र विकास (सामुदायिक, कबुलियती वन) जलवायु, वातावरण तथा प्रकोप व्यवस्थापन (बाढी, पहिरो, भू-क्षय, आगजनी)					जि.वि.स., वन का., पशु सेवा का., भू-संरक्षण का., रेञ्जपोष्ट, गा.वि.स.
वृक्षारोपण	१० हेक्टर	२	३	५	
भू-क्षय नियन्त्रण	१५ स्थान	४	५	६	
गैह्रकाष्ठ वन पैदावार					
जडिबुटी नर्सरी स्थापना वडा नम्बर २	२ वटा	—	१	१	जि.वि.स., गा.वि.स., वन कार्यालय
स्थानीय श्रोत व्यक्ति परिचालन (गैह्रकाष्ठ वन पैदावार)	२ जना	—	१	१	
दीगो सङ्कलन तथा व्यवस्थापन	८ सा. र ४ कबुलियती वन	१	३	४	
२. सामाजिक विकासका क्षेत्र					
२.१ शिक्षा					
विद्यालय/क्याम्पस	१८	३	६	९	जि.वि.स., शिक्षा कार्यालय., गा.वि.स., स्थानीय संघसंस्था
विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार सुधार/मर्मत (भवन, शौचालय, खेल मैदान, फर्निचर, खानेपानी, नीति अनुसरण, नवीन र सिर्जनशील अभ्यास,	विद्यालय				

विषयगत क्षेत्र एवं सांख्यिक क्रियाकलाप (प्राथमिकताक्रम अनुसार)	जम्मा लक्ष्य	क्रियाकलापहरुको कार्ययोजना			कार्यान्वयन गर्ने संस्था/निकायहरु
		पहिलो वर्ष	दोश्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	
सकारात्मक वातावरण निर्माण)					
भवन	६ विद्यालय	१	२	३	
शौचालय	६ विद्यालय	२	२	२	
खेल मैदान	५ विद्यालय	१	२	२	
फर्निचर	४ विद्यालय	१	१	२	
खानेपानी	६ विद्यालय	१	२	२	
अनौपचारिक शिक्षा	५ स्थान	१	२	२	
शिक्षक/शिक्षिका (प्रा.वि., नि.मा.वि., मा.वि., उ.मा.वि., क्याम्पस)	२९ जना	नियमित	नियमित	नियमित	
शैक्षिक सामग्री तथा प्रोत्साहन					
पुस्तकालय	३ वटा	१	१	१	
बालमैत्री शैक्षिक सामग्री	१८ सेट	३	६	९	
विज्ञान प्रयोगशाला	१ वटा	-	-	१	
कम्प्युटर	३ वटा	-	१	२	
माध्यमिक तह पार गर्ने परीक्षामा उच्च अङ्क ल्याउने विद्यालय र विद्यार्थीलाई सम्मान गर्ने	३ पटक	१	१	१	
राष्ट्रिय शिक्षा दिवस मनाउने कम्तीमा मा.वि.मा	६ पटक	२	२	२	
विद्यालय भर्ना तथा स्वागत कार्यक्रम	५४	१८	१८	१८	
सार्वजनिक सुनुवाई	२६	२	६	१८	
२.२ स्वास्थ्य					
उ.स्वा.चौकी/स्वा.चौकी/प्रा.स्वास्थ्य केन्द्र/क्लिनिक/प्रसुति गृह/नीतिगत सुधार/सकारात्मक वातावरण निर्माण					जि.वि.स., स्वास्थ्य का., गा.वि.स., स्थानीय संघसंस्था
प्रसुतिगृह निर्माण	१ वटा	—	१	—	
तालिम, गोष्ठी	८ पटक	२	३	३	
स्वास्थ्यकर्मीको नियुक्ति (स्वास्थ्य स्वयं सेविका, गा.स्वा.का., मा.शि.स्वा.का. / अहेब)	३ जना	१	१	१	
राष्ट्रिय अभियानका कार्यक्रमहरुमा पहुँच (भिटमिन ए, पोलियो, हेपाटाइटिस बी, खोपहरु)	शत प्रतिशत	९५	९८	१००	
एच.आई.भी. एड्स तथा प्रजनन शिक्षा सम्बन्धी अभिमुखीकरण (९ विद्यालयमा)	५ पटक	१	२	२	
पाठेघर खस्ने समस्या सम्बन्धी अभिमुखीकरण र चेतनामुलक कार्यक्रम	७ पटक	२	२	३	जि.वि.स., गा.वि.स., विद्यालयहरु, स्वास्थ्य कार्यालय, महिला विकास सञ्जालहरु
पाठेघर खसेको शल्यक्रिया शिविरमा विरामी पठाउने	२	—	१	१	
छाउपडी सचेतना अभियान	२ पटक	—	१	१	
परिवार नियोजनका सुचना, अभिमुखीकरण, शिविर	३ पटक	१	१	१	गा.वि.स., स्वास्थ्य का.
अन्तर्राष्ट्रिय एड्स दिवस, हात धुने दिव,	५ पटक	—	२	३	गा.वि.स.,

विषयगत क्षेत्र एवं सांस्कृतिक क्रियाकलाप (प्राथमिकताक्रम अनुसार)	जम्मा लक्ष्य	क्रियाकलापहरुको कार्ययोजना			कार्यान्वयन गर्ने संस्था/निकायहरु
		पहिलो वर्ष	दोश्रो वर्ष	तेश्रो वर्ष	
स्वयं सेविका दिवस आदि मनाउने					स्वास्थ्य का.
२.३ दलित, महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, असहाय, वृद्ध					
दलित केन्द्रित क्रियाकलापहरु					जि.वि.स.,
सीपमुलक तालिम	३० घ.घु.	६	१०	१४	गा.वि.स., अन्य
दलित सशक्तिकरण तालिम	५० घ.घु.	१५	१५	२०	संस्थाहरु, दलित
आयआर्जन कार्यक्रममा सहयोग	२० घ.घु.	५	६	९	संस्था र
जातीय छुवाछुत दिवस मनाउने	३ पटक	१	१	१	अधिकारकर्मी
जिल्लालाई जातीय छुवाछुत मुक्त बनाउने अभियानको अभिमुखिकरण	१ पटक	—	१	—	” ” ”
महिला केन्द्रित क्रियाकलापहरु					महिला तथा
सीप तथा आयमुलक तालिम	४० घ.घु.	१०	१५	१५	बालबालिका
सशक्तिकरण कार्यक्रममा सहयोग	५० घ.घु.	१५	२०	१५	कार्यालय, घरेलु
लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण तालिम	३४ घ.घु.	५	८	११	विकास समिति,
आयआर्जन कार्यक्रममा सहयोग	१० घ.घु.		४	६	जि.वि.स.,
अन्तरराष्ट्रिय श्रमिक महिला दिवस मनाउने	२ पटक	—	१	१	गा.वि.स., गरिबी
बालबालिका केन्द्रित क्रियाकलापहरु					निवारण कोष
चेतनामुलक क्रियाकलापहरु (तालिम, अन्तर्क्रिया, नीतिगत अभिमुखिकरण आदि)	५०० जना	१५०	३००	३५०	गा.वि.स., महिला
बालबचाऊ क्रियाकलापहरु (स्तनपान, खोप, भिटामिन ए, सुरक्षित सुत्केरी आदि)	निरन्तर सुधार ल्याउने	निरन्तर सुधार ल्याउने	निरन्तर सुधार ल्याउने	निरन्तर सुधार ल्याउने	सञ्जाल
बाल संरक्षण क्रियाकलापहरु (जन्म दर्ताको दर सुधार गर्ने)	निरन्तर सुधार	निरन्तर सुधार	निरन्तर सुधार	निरन्तर सुधार	जिल्ला बाल
बाल विवाह दर घटाउने	३० प्रतिशत	५	१०	१५	कल्याण समिति,
बाल श्रम दर घटाउने	३० प्रतिशत	५	१०	१५	जि.स्वा.का.,
दुर्व्यवहार दर घटाउने	३० प्रतिशत	५	१०	१५	गाउँ बाल
बाल विकास क्रियाकलापहरु (खेलकुद, क्षमता विकास आदि)					संरक्षण समिति,
बाल शिक्षा	शत प्रतिशत	८५	९५	१००	बाल क्लब, बाल
शौचालय	१८ वटा	५	६	६	सञ्जाल, महिला
बाल सहभागिता क्रियाकलापहरु (क्लब /सञ्जाल गठन, बाल प्रतिभा कार्यक्रम, बुलेटिन प्रकाशन आदि)	१८ पटक	३	६	९	स्वास्थ्य स्वयं
बाल क्लब, समूह गठन	१८ वटा	५	६	७	सेविका, सा.सं.,
					महिला तथा
					बालबालिका
					का., शिक्षा का.,
					जि.वि.स.,
					गा.वि.स.

विषयगत क्षेत्र एवं सांख्यिक क्रियाकलाप (प्राथमिकताक्रम अनुसार)	जम्मा लक्ष्य	क्रियाकलापहरुको कार्ययोजना			कार्यान्वयन गर्ने संस्था/निकायहरु
		पहिलो वर्ष	दोश्रो वर्ष	तेश्रो वर्ष	
					महिला तथा बालबालिका का.
राष्ट्रिय बाल दिवस मनाउने	२ पटक	—	१	१	गा.वि.स., विद्यालय बाल समुहहरु
अन्तर्राष्ट्रिय बाल अधिकार दिवस मनाउने	२ पटक	—	१	१	गा.वि.स., विद्यालय बाल समुहहरु
अपाङ्ग, असहाय, वृद्ध केन्द्रित क्रियाकलापहरु	३ वटा	—	१	२	महिला तथा बालबालिका
युवा स्वरोजगार, क्षमता विकास र खेलकुद विकास सम्बन्धी क्रियाकलापहरु	७ वटा	२	२	३	कार्यालय, जि.वि.स., गा.वि.स., खेलकुद विकास समिति, घरेलु विकास समिति, अन्य संस्थाहरु
सामाजिक सुरक्षा भत्ता	परिचयपत्र वितरण तथा भत्ता नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	
एकल महिला		नियमित	नियमित	नियमित	
अपाङ्ग/फरक क्षमता भएका		नियमित	नियमित	नियमित	
जेष्ठ नागरिक		नियमित	नियमित	नियमित	
बाल संरक्षण अनुदान		नियमित	नियमित	नियमित	
सीप तथा आयमुलक सहयोग कार्यक्रम	५६ जना	१५	१९	२१	
द्वन्द्व पीडित केन्द्रित क्रियाकलापहरु					
पुनर्स्थापना र पुनर्मिलन क्रियाकलापहरु (राहत सिफारिस, अन्तरक्रिया, परामर्श)	३ पटक	१	१	१	शान्ति समिति, गा.वि.स., संघसंस्था
घटना दर्ता सम्बन्धी सचेतीकरण क्रियाकलाप (जन्म, मृत्यु, बसाइँसराई, विवाह सम्बन्धी अभियान)	३ पटक	१	१	१	गा.वि.स., वडा नागरिक मञ्च, स्थानीय गै.स.सं.
२.४ सामुदायिक पूर्वाधारहरु					
सामुदायिक/गा.वि.स. भवन निर्माण	१ वटा	—	१	—	जि.वि.स., गा.वि.स., शान्ति मन्त्रालय
कृषि तथा गैरकृषि उपज सङ्कलन केन्द्र निर्माण	१वटा	—	१	१	कृषि वि.का., गा.वि.स., हिमालय युवा क्लब
३.१ जलश्रोत विकास					
सुरक्षित खानेपानी योजना निर्माण (पाइप, ढुङ्गेधारा, पँधेरा, आकाशेपानी सङ्कलन) ठूला योजना	४	१	१	२	खानेपानी कार्यालय, जि.वि.स., हिमालय युवा क्लब, गा.वि.स., अन्य संघसंस्था
नयाँ योजनाबाट लाभान्वित घरधुरी	४०० घ.धु.	५०	१५०	१५०	
खानेपानी योजना मर्मत सम्भार	४	१	१	२	

विषयगत क्षेत्र एवं साङ्केतिक क्रियाकलाप (प्राथमिकताक्रम अनुसार)	जम्मा लक्ष्य	क्रियाकलापहरुको कार्ययोजना			कार्यान्वयन गर्ने संस्था/निकायहरु
		पहिलो वर्ष	दोश्रो वर्ष	तेश्रो वर्ष	
सरसफाई सम्बन्धी चेतनामुलक कार्यक्रमहरु (शौचालय निर्माण समेत पूर्ण सरसफाई)	५०० घ.धु.	२५०	१५०	१००	जि.वि.स., खा.पा.का., विद्यालयहरु, बाल सञ्जालहरु, महिला समुहहरु, नागरिक सचेतना केन्द्र वडा नागरिक मञ्चहरु, गा.वि.स.
सिंचाई योजना निर्माण (कुलो/नहर, प्लाष्टिक पोखरी)	४ योजना	२	१	१	जि.वि.स., गा.वि.स.
लाभान्वित घरधुरी	१८१ घ.धु.	३०	५१	१००	सिंचाई का., हिमालय युवा क्लब
सिंचित क्षेत्रफल	२०० रोपनी	६०	६५	७५	
उत्पादन वृद्धि	२० प्रतिशत	१२	१६	२०	" " "
सिंचाई योजना मर्मत सम्भार	३ वटा	१	१	१	" " "
३.२ विद्युत					
पेल्ट्रिक सेट/लघु जल विद्युत योजनाको सम्भाव्यता अध्ययन	९ वटा	२	३	४	जि.वि.स., गा.वि.स., सुन्दर नेपाल, संघसंस्था
नविकरणीय उर्जा बिस्तार (सौर्य / वायु / गोबर ग्याँस)	६०० घ.धु.	१५०	१५०	३००	
३.३ सुचना एवं सञ्चार					
टेलिफोन/इमेल/ इन्टरनेट/मोबाइल बिस्तार	३६० घ.धु.	११०	१२०	१३०	नेपाल टेलिकम, एनसेल, हेलो नेपाल
रेडियो/पत्रपत्रिकामा पहुँच	५२५ घ.धु.	१५०	१७५	२००	निजी, गा.वि.स., जि.वि.स.
४.१ सडक तथा भोलुङ्गे पुल					
४.१.१ सडक नयाँ निर्माण थलहवाट सुवानाउली हुँदै जाने मूल सडकबाट गा.वि.स.मा जोडिने सडक, वडा नम्बर १ देखि ७ हुँदै जुम्लासम्म जाने सडक तथा पजारु टिकाचौरसम्म पुऱ्याइने सडकसँग जोडिने सडकको सम्भाव्यता अध्ययन भएको हुनेछ	३	—	१	२	जि.वि.स., गा.वि.स., ग.नि.को., उपाप आदि
४.१.२ सडक मर्मत	छैन				

विषयगत क्षेत्र एवं सांख्यिक क्रियाकलाप (प्राथमिकताक्रम अनुसार)	जम्मा लक्ष्य	क्रियाकलापहरुको कार्ययोजना			कार्यान्वयन गर्ने संस्था/निकायहरु
		पहिलो वर्ष	दोश्रो वर्ष	तेश्रो वर्ष	
४.१.३ भोलुङ्गेपुल, पक्की पुल, तुइन (वडा नम्बर १ को स्यालतडा र सुवानाउली ३ बीच, वडा नम्बर १ र २ बीच, वडा नम्बर २ र ३/४ बीच, वडा नम्बर ५ राममेला र तल्लो मैपबीच, वडा नम्बर ७ र ६/८ को खोलाबीच, वडा नं ८ र ९ चौताराबीचको खोला, वडा नम्बर ७ र ९ बीच, वडा नम्बर ९ छिर्क र स्यान्तडा/रिजुवालाबीच, वडा नम्बर ९ र पजारु ९ बीच समेत ९ वटा मध्य ३ नयाँ पुल निर्माण भई आवागमनमा ७० प्रतिशत जनताको पहुँच पुगेको हुने छ।)	३	—	१	२	—
५.१ सुशासन					
विषयगत/क्षेत्रगत योजनाहरु निर्माण एवं कार्यान्वयन					
जलउपयोग गुरुयोजना निर्माण	१ पटक	—	१	—	गा.वि.स., जि.वि.स., वार्म-पी/हेल्भेटास
गा.वि.स.को क्षमता विकास योजना निर्माण	१ पटक	—	१	—	नेपाल सरकार, गा.वि.स.
गा.वि.स.को पर्यटन विकास रणनीतिक योजना निर्माण	१ पटक	—	—	१	गा.वि.स., नेपाल सरकार
संस्थागत सहयोग	३ पटक	१	—	—	गा.वि.स.
आयोजना व्यवस्थापन	३ पटक	१	१	१	गा.वि.स., नेपाल सरकार
कृषि, वन तथा वातावरण समितिबाट प्रक्रियाहरुको कार्यान्वयन (कृषि कार्ययोजना निर्माण, क्षमता अभिवृद्धि, माग सङ्कलन, विश्लेषण, स्वीकृति, श्रोत व्यक्ति परिचालन, अनुगमन, मूल्याङ्कन)	गा.वि.स. भर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	कृषि, वन तथा वातावरण समिति, गा.वि.स., हिमालय युवा क्लब
आवधिक योजनाको नियमित अनुगमन तथा समीक्षा	२ पटक	—	१	१	गा.वि.स., प्रो पब्लिक, असल शासन क्लब तथा अन्य संस्था
गा.वि.स. तहमा सार्वजनिक सुनुवाई	३ पटक	१	१	१	
गा.वि.स. तहमा सार्वजनिक समीक्षा तथा लेखापरीक्षण	३ पटक	१	१	१	
लक्षित समुदाय (महिला, दलित, बालबालिका) को स्थानीय संस्थाहरु (सामुदायिक संस्था, सञ्जाल, क्लब, उपभोक्ता समिति) मा पहुँच वृद्धि	१२ वटा	३	४	५	गा.वि.स.
स्थानीय श्रोतहरुमा लक्षित समुदायको पहुँच (कम्तीमा)	—	—	—	—	
दलित, अपाङ्ग, जेष्ठ नागरिक, असहाय, आदिवासी जनजाति, पिछडा वर्ग	१५ प्रतिशत	१५	१५	१५	

विषयगत क्षेत्र एवं साङ्केतिक क्रियाकलाप (प्राथमिकताक्रम अनुसार)	जम्मा लक्ष्य	क्रियाकलापहरुको कार्ययोजना			कार्यान्वयन गर्ने संस्था/निकायहरु
		पहिलो वर्ष	दोश्रो वर्ष	तेश्रो वर्ष	
महिला	१० प्रतिशत	१०	१०	१०	
बालबालिका	१५ प्रतिशत	१०	१०	१५	
क्षमता विकास योजनाको समीक्षा	१ पटक	—	—	१	
नागरिक वडापत्रको स्थापना	३ वटा	१	१	१	
गा.वि.स.को आवधिक योजना अर्न्तगतका कार्यक्रमहरुको ब्रोशर प्रकाशन र सार्वजनिकीकरण	१ पटक	१	—	—	
५.२ अन्य					
नयाँ खोज, अध्ययन अनुसन्धान - आन्तरिक श्रोत परिचालन सम्बन्धमा	१ पटक	—	१	—	गा.वि.स.
अन्तर गा.वि.स. र अन्तर जिल्ला अवलोकन भ्रमण	२ पटक	—	१	१	गा.वि.स., जि.वि.स. विषयगत निकाय र अन्य संघसंस्था
५.३ पारदर्शीता र जवाफदेहीता					
आयोजना व्यवस्थापन	३ पटक	१	१	१	गा.वि.स., नेपाल सरकार
आवधिक योजनाको नियमित अनुगमन तथा समीक्षा	५ पटक	१	२	२	गा.वि.स., प्रो पब्लिक, असल शासन क्लब तथा अन्य संस्था
गा.वि.स. तहमा सार्वजनिक समीक्षा तथा लेखापरीक्षण	५ पटक	१	२	२	
गा.वि.स.को आवधिक योजना अर्न्तगतका कार्यक्रमहरुको ब्रोशर प्रकाशन र सार्वजनिकीकरण	१ पटक	१	—	—	
नागरिक वडापत्रको स्थापना	३ वटा	१	१	१	नागरिक वडापत्रको स्थापना

६. आवधिक योजनाको बजेट प्रक्षेपण

गर्खाकोट गा.वि.स.को आवधिक योजनाले लक्षित गरेका क्रियाकलापहरु सञ्चालनको लागि तपसिल बमोजिमको बजेट प्रक्षेपण गरिएको छ ।

विवरण	आर्थिक वर्ष र बजेट (रु. हजारमा)			जम्मा बजेट
	२०७०/०७१	२०७१/०७२	२०७२/०७३	
क) गा.वि.स.को आन्तरिक श्रोतबाट				
१. मालपोत कर	३८	४८	६७	१५३
२. सिफारिस तथा पञ्जिकरण कर	२८	४४	६०	१३२
३. वन तथा जडिबुटी निकासी कर	७५	१२६	२०७	४०८

४. अन्य	१०	१२	१४	३६
क को जम्मा	१५१	२३०	३४८	७२९
ख) गा.वि.स. कोषमा बाह्य श्रोतबाट				
१. निःशर्त अनुदान	२,४००	२,६००	२,८००	७,८००
२. सशर्त अनुदान	६००	८००	१,०००	२,४००
३. पटके अनुदान	५५०	७००	८५०	२,१००
ख को जम्मा	३,५५०	४,१००	४,६५०	१२,३००
ग) गा.वि.स.मा कार्यरत सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरुको सहयोग तथा लगानी				
१. आर्थिक विकास	१,७४०	२,२००	३,०९५	७,०३५
२. सामाजिक विकास	२,४२०	२,८०५	३,०९५	८,३२०
३. जलश्रोत विकास र विद्युतीकरण	५,८००	६,०००	८,८००	२०,६००
४. ग्रामीण यातायात पूर्वाधार	४,८००	५,४५०	६,०००	१६,२५०
५. सुशासन तथा अन्य	५७५	६५०	७९०	२,०१५
ग को जम्मा	१५,३३५	१७,१०५	२१,७८०	५४,२२०
क, ख र ग को कुल जम्मा	१९,०३६	२१,४३५	२६,७७८	६७,२४९

- यसमा जि.वि.स.को विकास अनुदान र अन्य कार्यक्रमहरु तथा सरकारी एवं गैरसरकारी विषयगत निकायहरुले सालबसाली रुपमा गा.वि.स.मा गर्ने नियमित अनुमानित लगानी समावेश गरिएको छ ।
- यसमा गरिवी निवारणका लागि सामुदायिक संस्था मार्फत हुने सामाजिक सुधार, आय आर्जन र पूर्वाधार तर्फको सालबसाली रुपमा गा.वि.स.मा गर्ने नियमित अनुमानित लगानी समावेश गरिएको छ ।
- यसमा गरिवी निवारणका लागि गरिवी निवारण कोषबाट सामुदायिक संस्था मार्फत हुने सामाजिक सुधार, आय आर्जन र पूर्वाधार तर्फको सालबसाली रुपमा गा.वि.स.मा सञ्चालन गर्ने प्रक्रियामा रहेकाले दोश्रो वर्षदेखि मात्र अनुमानित लगानी समावेश गरिएको छ ।

७. समसामयिक सवालहरु

७.१ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण एवं बाल विकास

गाउँ विकास समितिले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण एवं बाल विकास सम्बन्धी नीतिहरुलाई व्यवहारिक कार्यान्वयनमा ल्याउनका लागि तपसिल बमोजिमका कार्य नीतिहरु अवलम्बन गर्ने छः

- लैङ्गिक समानता सम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्ने ।
- लैङ्गिक समानता सम्बन्धी स्थानीय स्तरको कार्यविधि बनाई कार्यान्वयन गर्ने ।
- बालमैत्री स्थानीय शासन समन्वय समिति र गाउँ बाल संरक्षण समिति गठन गरी क्रियाशील बनाउने ।
- गा.वि.स. स्तरमा बजेट विनियोजनलाई लैङ्गिकमैत्री बनाउने र यसको लेखापरीक्षण गर्ने परिपाटीको थालनी गर्ने ।
- महिला समुहहरुलाई विकास निर्माणमा जिम्मेवार बनाउँदै विकासको मुलधारमा समाहित गर्ने खालका क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्ने ।
- एकल महिला, असहाय, अपाङ्ग, द्वन्द्व पीडित, दलित एवं पिछडा वर्गहरुको पहुँच र क्षमता वृद्धिका लागि नीतिगत व्यवस्थालाई प्रभावकारी कार्यान्वयन र अनुगमन गर्ने ।
- निर्णय प्रक्रियामा महिला, दलित, बालबालिकाहरुको संस्थागत, सक्रिय र अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गर्ने ।
- बालमैत्री स्थानीय शासनका सूचकहरु पूरा गर्न जोड दिने बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यविधि २०६९ बारे गा.वि.स.मा कार्यरत संघसंस्थाहरुमा अभिमुखीकरण गर्ने, गराउने ।

७.२. जलवायु तथा वातावरण

जलवायु परिवर्तन र यसका असरहरूलाई न्यूनीकरण गर्नका लागि गर्खाकोट गाउँ विकास समितिले देहाय बमोजिमका कार्यनीतिहरू अवलम्बन गर्ने छः

- जलवायु परिवर्तन अनुकूल योजना निर्माण र कार्यान्वयनमा जोड दिने ।
- नवीकरणीय उर्जा तथा सुधारिएको प्रविधिको प्रयोगलाई बढाउँदै विभिन्न सहयोगी निकायहरू मिलेर तेश्रो वर्षमै गा.वि.स.लाई धुँवा रहित बनाउन पहल गरिनेछ ।
- मानव जन्य प्रकोपहरू न्यूनीकरण गर्न विभिन्न माध्यमबाट चेतनामुलक क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने ।
- वन विनास, भू-क्षयलाई रोकथाम गर्न वृक्षारोपण कार्यक्रमलाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गर्ने ।
- वन संरक्षण गर्ने सम्बन्धी नीतिहरू कार्यान्वयन गर्न गराउनको लागि पहल गर्ने ।
- फोहोरमैला व्यवस्थापन गरी आगामी तीन वर्ष भित्र गा.वि.स.लाई खुल्ला दिसामुक्त क्षेत्र घोषणा गर्ने ।
- खानेपानीका श्रोत संरक्षण गर्ने तथा पानीका वैकल्पिक श्रोतहरू पहिचान एवं प्रयोग गर्ने ।
- वैकल्पिक उर्जाको पहुँचमा वृद्धि गर्न विशेष पहल गरिनेछ ।
- स्थानीय सडकहरू निर्माण गर्दा स्थानीय हरित सडकको अवधारणा अनुसार विष्फोटक पदार्थ प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्ने ।
- जैविक तथा दिगो भू-व्यवस्थापन प्रविधिमा आधारित कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्ने क्रियाकलापहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

७.३ गाविसको आन्तरिक श्रोत/राजश्व वृद्धिका सम्भावना तथा क्षेत्रहरू

गर्खाकोट गा.वि.स.को दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्यहरू हाँसिल गर्न गा.वि.स.को आफ्नै साधन र श्रोतको प्रवर्द्धन अपरिहार्य हुन्छ । बाह्य श्रोत मात्रको निर्भरताले गा.वि.स.को यस योजनाका निर्दिष्ट उद्देश्यहरू पूरा हुन सक्दैनन् । दीर्घकालीन रूपमा आन्तरिक श्रोत वृद्धिका लागि यस गा.वि.स.भित्र निम्न सम्भावनाहरू देखिन्छन् ।

- वन तथा खनिज क्षेत्रबाट हुने सम्भाव्य आम्दानीका लागि अनुसन्धान अध्ययन गर्ने ।
- गा.वि.स.लाई कर तिर्ने बानीको विकास गराउने ।
- ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा करलाई व्यवस्थित गर्ने ।
- मालपोत, सिफारिस तथा पञ्जिकरण दस्तुरलाई तदारुकताका साथ असुल गर्ने ।
- निकासी तथा व्यवसाय करलाई तदारुकताका साथ असुल गर्ने ।

७.४ जिल्लाको आवधिक, विषयगत र क्षेत्रगत रणनीतिक योजना, त्रिवर्षीय योजना तथा सहश्राव्दी विकास लक्ष्यमा योगदान

यस आवधिक योजनाको अन्तर सम्बन्ध जिल्ला विकास समितिको आवधिक योजनासँग रहेको छ । जिल्लाको आवधिक योजनाको प्राथमिकताका क्षेत्र अनुसार नै यस आवधिक योजनाले कृषि, स्थानीय श्रोत परिचालन, पूर्वाधारलाई विशेष जोड दिदै गरिबी निवारणका लागि सुशासनको सुनिश्चितता गर्दै गाउँ विकास गर्ने परिकल्पना गरेको छ ।

- यस आवधिक योजनाले त्रिवर्षीय अन्तरिम योजना २०६८/०६९-०७०/०७१ को सुशासन कार्यनीतिलाई निम्नानुसार टेवा पुऱ्याउनेछः
 - ▶ शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पशु र अन्य सेवा प्रदायक स्थानीय स्तरका संस्थाहरूसँग समन्वय गरी सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा स्थानीय निकायको संलग्नता बढाएर,
 - ▶ सार्वजनिक सेवाको प्राप्तिलाई सुनिश्चित बनाउन सेवा प्रवाहको अनुगमनको व्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाएर,

- ▶ विकास निर्माणमा सम्भावित भ्रष्टाचार र अनियमितता नियन्त्रणका लागि सशक्त पहल गरेर,
 - ▶ सार्वजनिक सुनुवाई र सामाजिक परीक्षण जस्ता कार्यबाट संस्थागत पारदर्शीता र जवाफदेहीता बढाएर,
 - ▶ सेवा प्रवाह प्रक्रियालाई पारदर्शी, स्पष्ट र विधिसम्मत बनाउन सेवा प्रवाह कार्यविधिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरेर, सबै वर्ग, क्षेत्रका महिलाहरुको सामाजिक, आर्थिक तथा राजनीतिक सशक्तिकरण गर्दै दीगो शान्ति र विकासमा लक्षित वर्गको पहुँचलाई सशक्त बनाउने जस्ता कार्यनीति अवलम्बन गरेर ।
- यस आवधिक योजनाले सहश्राव्दी विकास लक्ष्य हाँसिल गर्ने क्रममा कृषि क्षेत्रलाई बढि महत्व दिएको हुँदा यसबाट स्व:रोजगारमा वृद्धि गर्ने, भोकमरी घटाउने कार्यमा योगदान गर्दछ ।
 - त्यसैगरी आवधिक योजनाले समावेशी विकास, लैङ्गिक समानता र सशक्तिकरणमा जोड दिइएको छ । लैङ्गिक समता अभिवृद्धि, बाल शिक्षा, सुरक्षित मातृत्व, एच.आई.भी. एड्स जस्ता चेतनामुलक क्रियाकलापहरुलाई आवधिक योजनाले विशेष जोड दिएको छ ।
 - त्यसैगरी जलवायु परिवर्तन र यसको प्रभावलाई न्यून गर्ने क्रियाकलापहरु जस्तै: वन विकास, वन संरक्षण, भू-क्षय नियन्त्रण, पानीको मुहान संरक्षण एवं मानव जन्य प्रकोप नियन्त्रण गर्ने क्रियाकलापहरु आवधिक योजनामा समावेश भएकाले वातावरणीय दिगोपनाको सुनिश्चिततामा टेवा पुग्नेछ । सुरक्षित खानेपानी र सरसफाईका क्रियाकलापहरुलाई आवधिक योजनाले विशेष प्राथमिकतामा राखेको हुँदा पूर्ण सरसफाईको राष्ट्रिय तथा जिल्ला स्तरीय लक्ष्य पूरा गर्न योगदान दिनेछ ।
 - सन् २०१५ सम्ममा जाजरकोट जिल्लालाई खुल्ला दिसामुक्त गर्ने रणनीतिक योजना अनुसार यस गर्खाकोट गा.वि.स.लाई सन् २०१४/१५ वा आवधिक योजनाको दोश्रो वर्षमा खुल्ला दिसामुक्त घोषणा गरिनेछ ।
 - सन् २०१६ सम्ममा जाजरकोट जिल्लालाई घरभित्रको धूँवा रहित बनाउने, सन् २०२० सम्म जातीय छुवाछुतमुक्त बनाउने, बालमैत्री स्थानीय शासनलाई संस्थागत गर्ने जस्ता योजना र प्रतिवद्धता पूरा गर्नमा योगदान दिनेछ ।

८. आवधिक योजना कार्यान्वयन, अनुगमन, समीक्षा तथा मूल्याङ्कन

आवधिक योजनाको दस्तावेज तयार भए पश्चात यसलाई तुरुन्त कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । यो दस्तावेजलाई गाउँ विकास समितिको एकीकृत योजना समिति र गाउँ परिषद्मा पेश गरी अनुमोदन गराइनेछ । यो दस्तावेज कार्यान्वयनको मुख्य जिम्मेवार निकाय गर्खाकोट गाउँ विकास समिति नै हुने भए तापनि यस गा.वि.स.मा कार्यरत सरकारी तथा गैरसरकारी एवं अन्य विकास साभेदारहरु तथा स्थानीय र जिल्ला स्तरीय सरोकारवालाहरुसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ । आवधिक योजना कार्यान्वयन गर्दा देखापर्ने समस्याहरु एवं विवादहरु आपसी छलफलबाट टुङ्गो लगाइनेछ । हरेक वर्ष आवधिक योजनामा उल्लेखित क्रियाकलापहरु गाउँ विकास समितिको वार्षिक योजनामा ल्याई कार्यान्वयन गरिनेछ । साथै हरेक वर्ष आवधिक एवं वार्षिक योजनाको समीक्षा समेत गरिनेछ ।

९. लेखापरीक्षण

९.१ सार्वजनिक सुनुवाई, समीक्षा एवं लेखापरीक्षण

गाउँ विकास समितिको आवधिक एवं वार्षिक क्रियाकलापहरुको सुचना एवं जानकारी गा.वि.स.भित्र र यससँग सरोकार राख्ने विभिन्न संघसंस्था, समुदायलाई सर्वसुलभ रुपमा उपलब्ध गराइनेछ । यसैगरी गा.वि.स.मा बसोबास गर्ने समुदायलाई माथि उल्लेखित सुचनाहरुको पहुँच र गा.वि.स. र सेवा प्रदायकहरुबाट प्रदान गरिने सेवाको प्रभावकारिता सुनिश्चित गर्न हरेक वर्ष सार्वजनिक सुनुवाई, समीक्षा तथा कार्यक्रमहरुको सार्वजनिक लेखापरीक्षण समेत गरिनेछ ।

९.२ लैङ्गिक लेखापरीक्षण

महिला र पुरुषबीचको भूमिका, सम्बन्ध, स्तर, अवस्था, अवसर आदिको लेखाजोखा र महिला पुरुषबीचको समानता कायम गर्नको लागि तय गरिएका कार्यक्रम र बजेटको विश्लेषण गरी लैङ्गिक र सामाजिक समानताको उद्देश्यहरु के-कति हाँसिल भएका छन् भन्ने कुराको तुलनात्मक विश्लेषणका साथै यकिन गर्ने प्रयास गरिनेछ । यस अन्तर्गत गा.वि.स.भित्र सञ्चालन हुने हरेक क्रियाकलापहरुमा लैङ्गिक समानता सम्बन्धी क्रियाकलापहरु र यससँग सम्बन्धित बजेटको लेखाजोखा र विश्लेषण समेत गरिनेछ । यस्ता परीक्षणको प्रतिवेदन र सिफारिसका आधारमा लैङ्गिक समतामुलक विकास र बजेट विनियोजनका लागि विशेष पहल गरिनेछ ।

९.३ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

गाउँ विकास समिति र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरुबाट गाउँ विकास समितिभित्र सञ्चालन हुने हरेक क्रियाकलापहरुलाई प्रभावकारी, पारदर्शी र जवाफदेही तरिकाले कार्यान्वयन भए नभएको यकिन गरी राय, सल्लाह, सुभाषा दिन नीतिगत व्यवस्था भए अनुसार तपसिल बमोजिमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समिति हुनेछ । यस समितिको भूमिका एवं जिम्मेवारी गाउँ विकास समिति अनुदान सञ्चालन कार्यविधि २०६७ को भाग ६ दफा २९ मा व्यवस्था भए अनुसार हुनेछ । यस समितिले गाउँ विकास समितिको आवधिक योजना तथा वार्षिक योजनाले लक्षित गरेका क्रियाकलापहरु कार्यान्वयन भए नभएको समेत अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने छ । अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछः

(क) गा.वि.स.को अध्यक्ष वा अध्यक्षको काम गर्न तोकिएको पदाधिकार	- संयोजक
(ख) वडा नागरिक मञ्चबाट कम्तीमा १ जना महिला सहित २ जना	- सदस्य
(ग) गा.वि.स.ले तोकेको विषयगत इलाका/गाउँ स्तरको कार्यालयको प्रमुख १ जना	- सदस्य
(घ) प्राविधिक कर्मचारी (उपलब्ध भएसम्म) १ जना	- सदस्य
(ङ) गाउँ विकास समितिको सचिव वा निजले तोकेको व्यक्ति १ जना	- सदस्य
- (गा.वि.स. सचिव र संयोजक एउटै व्यक्ति भएमा)

१०. जोखिम पक्ष र त्यसको न्यूनीकरण

गर्खाकोट गा.वि.स.को आवधिक योजना कार्यान्वयनमा हुन सक्ने जोखिम र त्यसको न्यूनीकरणका प्रस्तावित कार्यनीति यसप्रकार हुनेछन् ।

जोखिम पक्ष	न्यूनीकरणका कार्यनीति
१. वर्तमान समयमा नेपाल राज्य पुनर्संरचना सहित राजनैतिक रुपमा संघीय प्रणालीमा प्रवेश गर्न गईरहेको परिवेशमा गाउँ विकास समितिको वर्तमान संरचना कायम रहने वा नरहने वा अन्य परिवर्तन हुन सक्ने ।	१. वडा वा बस्ती स्तरमा पहिचान भएका आवश्यकता र अवसरहरुलाई नयाँ बन्ने संरचनाले सम्बोधन गर्न सक्ने ।
२. आवधिक योजना निर्माण गर्दा केही सरोकारवालाहरुको अनुपस्थितिले यस योजनाको कार्यान्वयनमा कमी आउन सक्ने ।	२. आवधिक योजनाको बोशर तयार गरी समय मै सुसूचित गर्नुका साथै सोको कार्यान्वयनका लागि नीतिगत पहल गर्ने ।
३. गाउँ विकास समितिमा पर्याप्त र दक्ष मानव श्रोत नभएको कारणले यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा	३. गाउँ विकास समितिको क्षमता विकास योजनालाई विशेष प्राथमिकता दिई

अनुगमनमा कमी हुन सक्ने ।	कार्यान्वयनमा ल्याउने ।
४. राजनीतिक दलहरूको आ-आफ्नै अनुकूलका कार्यक्रम मात्र कार्यान्वयन गर्ने परिपाटीले साधन र श्रोतको तोडमोड हुन सक्ने ।	४. राजनीतिक दलहरूको र यससँग सरोकारवाला निकायहरूको प्रतिवद्धता सुनिश्चित गराउने ।
५. गा.वि.स.मा काम गर्ने सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरूको श्रोत र सहयोग गर्ने प्राथमिकता क्षेत्र परिवर्तन हुन सक्ने ।	५. गा.वि.स.को आन्तरिक वृद्धि गर्नुका साथै गा.वि.स.को आवश्यकताको आधारमा लगानी गर्ने व्यवस्था र संस्थागत रूपमा वकालत/पहल गर्ने ।
६. जलवायु परिवर्तनको नकारात्मक असर	६. योजना तर्जुमा गर्दा वातावरण अनुकूलका उपायहरूका साथै नकारात्मक असरलाई न्यूनीकरण गर्न स्थानीय स्तरमा उपलब्ध श्रोत साधनको उपयोग गर्ने ।
७. राजनीतिक सहमति कायम हुन विलम्ब भएको कारण बजेट निकासो ढिलाइ हुन सक्ने ।	७. ढिला गरी बजेट प्राप्त भए पनि योजना समयमै कार्यान्वयन हुने गरी कार्ययोजना बनाइने छ ।
८. संविधान सभाको दोश्रो निर्वाचनको घोषणा भए पछि अन्य राजनीतिक सङ्गठनबाट निर्वाचन बहिष्कारको नीति ल्याइएमा शान्ति सुरक्षा कमजोर हुन सक्दछ ।	८. विशेष गरी योजनाहरू कार्यान्वयन र सामाजिक एकता नबिग्रिने गरी स्थानीय स्तरमा उच्च राजनीतिक समझदारी कायम गराइनेछ ।

अनुसूची १: संक्षिप्त शब्दावली

१	जि.वि.स.	जिल्ला विकास समिति
२	गा.वि.स.	गाउँ विकास समिति
३	जि.कृ.वि.का.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय
४	F to F (एफ.टु.एफ.)	Farmers to Farmers (किसान किसान कृषि प्रसार कार्यक्रम)
५	HYC	Himalaya Youth Club
६	गा.वि.स. सचिव	गाउँ विकास समितिको सचिव
७	गै.स.स.	गैर सरकारी संस्था
८	पाँचतारा	पाँचतारा युवा संरक्षक मञ्च
९	wupap (उपाप)	western upper hill poverty alleviation project
१०	जि.स्वा.का.	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय
११	हिमालय	हिमालय युवा क्लब
१२	पहाडी	पहाडी क्षेत्र विकास अभियान
१३	SDC	Swiss Development Cooperation (स्वीस विकास सहयोग नियोग)
१४	एस.एस.एम.पी.	Sustainable Soil Management Programme (दीगो भू-व्यवस्थापन कार्यक्रम)
१५	खानेपानी	खानेपानी तथा सरसफाइ सब-डिभिजन कार्यालय
१६	सिँचाई	सिँचाई सब-डिभिजन कार्यालय
१७	वन का.	जिल्ला वन कार्यालय
१८	प.उ.प.ग.नि.आ.	पश्चिमी उच्च पहाडी गरिबी निवारण आयोजना
१९	ग.नि.को.	गरिबी निवारण कोष
२०	पशु का.	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय
२१	उ.मा.वि.	उच्च माध्यमिक विद्यालय
२२	मा.वि.	माध्यमिक विद्यालय
२३	नि.मा.वि.	निम्न माध्यमिक विद्यालय
२४	प्रा.वि.	प्राथमिक विद्यालय
२५	प्रा.स्वा.के.	प्राथमिक स्वास्थ्यकेन्द्र
२६	उ.स्वा.चौ.	उप स्वास्थ्य चौकी
२७	सा.सं.	सामुदायिक संस्था
२८	जि.शि.का.	जिल्ला शिक्षा कार्यालय
२९	कि.मि.	किलो मिटर
३०	क्र.सं.	क्रम संख्या
३१	ग्रा.प.स्वा.का.	ग्रामीण पशु स्वास्थ्य कार्यकर्ता
३२	नं.	नम्बर
३३	हेक्टर	हेक्टर
३४	मे.ट.	मेट्रिक टन
३५	के.जी.	किलोग्राम
३७	रु.	रुपैयाँ
३८	भो.पु.	भोलुङ्गे पुल

अनुसूची २: गर्खाकोट गा.वि.स.मा काम गरिरहेका विकास साभेदार निकायहरुको विवरण

कार्यक्रमको क्षेत्र	कार्यक्रम गर्ने निकाय/संस्था	बजेट (रु. हजारमा)	स्थान/ वडा	लाभान्वित घरधुरी	मुख्य क्रियाकलापहरु	सहयोगी निकाय
१. आर्थिक विकास १.१ कृषि	जिल्ला विकास समिति	१५०	१-९	२०	स्थानीय श्रोत व्यक्तिको विकास	नेपाल सरकार
	जि.कृषि विकास कार्यालय	२१०	१-९	१५०	बीउ, मल, बिरुवा वितरण र तालिम	नेपाल सरकार
	गाउँ विकास समिति	९००	१-९	१५०	बीउ, मल, बिरुवा वितरण र तालिम	नेपाल सरकार
	हिमालय युवा क्लब	६००	१-९	२५०	कृषि, वन वातावरण समितिको क्षमता विकास तथा कृषि उत्पादनमा सहयोग	नेपाल सरकार, हेल्भेटास नेपाल सहयोग
	गरिवी निवारण कोषको साभेदार संस्था	४००	६, ७, ९	६५	बीउ, मल, बिरुवा वितरण र तालिम	विश्व बैंक
	१.१ जम्मा	२२६०		८३५		
१.२ गैरकृषि	गाउँ विकास समिति	१५०	१, ३, ७	३०	गैह्रकाष्ठ वन पैदावार सम्बन्धी सुचना प्रवाह	नेपाल सरकार
	स्थानीय विकास कोष, जि.वि.स.	१५०	१-९	५०	कवुलियती वन, उद्यम विकास सम्बन्धी क्षमता विकास र योजना निर्माण	wupap र गरिवी निवारण कोष
	गरिवी निवारण कोषको साभेदार संस्था	२००	६, ७, ९	४५	कवुलियती वन, उद्यम विकास सम्बन्धी क्षमता विकास	गरिवी निवारण कोष
	१.२ जम्मा	५००		१२५		
१.३ वन तथा वातावरण	जिल्ला वन कार्यालय	५०	१, ५, ८	५०	सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहहरुको संस्थागत क्षमता विकास, नर्सरी स्थापना, वृक्षारोपण	नेपाल सरकार
	गरिवी निवारण कोषको साभेदार संस्था		२, ४, ९	४५	कवुलियती वन, उद्यम विकास सम्बन्धी क्षमता विकास	गरिवी निवारण कोष
	१.३ जम्मा	१२५				
१.४ पशु विकास	जि.पशु सेवा कार्यालय	३००	१, २, ८	५०	उन्नत पशु वितरण, नश्ल सुधार, वधशाला, पशु उपचार, डेरी, घाँस	नेपाल सरकार

कार्यक्रमको क्षेत्र	कार्यक्रम गर्ने निकाय/संस्था	बजेट (रु. हजारमा)	स्थान/ वडा	लाभान्वित घरधुरी	मुख्य क्रियाकलापहरु	सहयोगी निकाय
					प्रवर्द्धन	
	गरिवी निवारण कोषको साभेदार संस्था	३०,००	१-९	१४५	उन्नत पशु वितरण, नश्ल सुधार, बधसाला, पशु उपचार, डेरी र उन्नत घाँस प्रवर्द्धन	
	१.४ जम्मा	३३,००		१९५		
१.५ सीप तथा रोजगार						
	जिल्ला विकास समिति	१५०	१-९	४५	युवाको सीप विकासमा सहयोग	नेपाल सरकार
	गरिवी निवारण कोषको साभेदार संस्था	४००	१-९	९५	समुदायलाई सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	गरिवी निवारण कोष
	घरेलु विकास समिति	३००	१-९	७५	सीप विकासमा सहयोग	
	१.५ जम्मा	८५०		२१५		
	आर्थिक विकास कुल जम्मा	७,०३५		१,४६५		
२. सामाजिक विकास	जिल्ला शिक्षा कार्यालय	२७,००	१-९	३७५	बाल विकास, भौतिक पूर्वाधार, पोषण, छात्रवृत्ति, खेलकुद, साक्षरता, योजना निर्माण	नेपाल सरकार, युनिसेफ
२.१ शिक्षा	जिल्ला विकास समिति	५०	१,४,९	१३	बालमैत्री शिक्षण सिकाई वातावरण निर्माण तथा प्रवर्द्धन, बाल संरक्षण	नेपाल सरकार, युनिसेफ
	गाउँ विकास समिति	८००	१-९	२८९	पूर्वाधार व्यवस्था	नेपाल सरकार
	गरिवी निवारण कोषको साभेदार संस्था	३००	१, ६, ७, ९	७५	बालमैत्री शिक्षण सिकाई वातावरण निर्माण तथा प्रवर्द्धन, बाल संरक्षण	गरिवी निवारण कोष
	२.१ जम्मा	३,८५०		८५२		
२.२ स्वास्थ्य	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	३००	१-९	६१९	स्वास्थ्य उपचार र परामर्श, खोप, पोषण, सुरक्षित मातृत्व, चेतना विस्तार	नेपाल सरकार, युनिसेफ, WHO
	नेपाल रेडक्रस	४००	१-९	७०	प्रकोपमा तत्काल राहत, आँखा	स्वीस रेडक्रस

कार्यक्रमको क्षेत्र	कार्यक्रम गर्ने निकाय/संस्था	बजेट (रु. हजारमा)	स्थान/ वडा	लाभान्वित घरधुरी	मुख्य क्रियाकलापहरु	सहयोगी निकाय
					उपचार	
	गाउँ विकास समिति	२००	१-९	१२१	स्वास्थ्यकर्मी व्यवस्था र पूर्वाधार	
	गरिवी निवारण कोषको साभेदार संस्था	४००	१-९	९५	भौतिक संरचना निर्माण, स्वास्थ्य संस्थालाई सामग्री सहयोग र जनचेतना विस्तार	गरिवी निवारण कोष
	२.२ जम्मा	१,३००				
२.३ सरसफाई	जिल्ला विकास समिति	१००	सबै	९८९	पूर्वाधार, श्रोत तथा क्षमता विकास, योजना निर्माण, जनचेतना विस्तार	नेपाल सरकार
	गाउँ विकास समिति	६००	१-९	९८९	पूर्वाधार, क्षमता विकास, योजना निर्माण, जनचेतना विस्तार	नेपाल सरकार
	गरिवी निवारण कोषको साभेदार संस्था	३००	१, ६, ७, ९	९५	समुदायलाई सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	गरिवी निवारण कोष
	खानेपानी कार्यालय	४००	१-९	१५७	पूर्वाधार, श्रोत तथा क्षमता विकास, योजना निर्माण	नेपाल सरकार
	खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता महासंघ	२०	१-९	५६	क्षमता विकास, जनचेतना विस्तार	नेपाल सरकार
	२.३ जम्मा	१,४२०				
२.४ लक्षित समुदाय (महिला, दलित, जनजाति, वृद्ध/वृद्धा, अल्पसंख्यक, लोपोन्मुख, द्वन्द्व पीडित, युवा आदि)	महिला तथा बालबालिका कार्यालय	३००	१, २, ५, ७, ९	१११	बाल संरक्षण, महिला सशक्तिकरण	नेपाल सरकार, युनिसेफ
	जिल्ला विकास समिति	३००	१-९	१११	बाल सहभागिता केन्द्रित क्रियाकलाप	युनिसेफ
	गाउँ विकास समिति	९००	१-९	२५०	लक्षित समुदायको क्षमता विकास, आयआर्जन, सीमान्तकृत समुदायमैत्री पूर्वाधार	
	गरिवी निवारण कोषको साभेदार संस्था	२५०	१-९	७६	बाल संरक्षण, महिला सशक्तिकरण	
	२.४ जम्मा	१७,५०				

कार्यक्रमको क्षेत्र	कार्यक्रम गर्ने निकाय/संस्था	बजेट (रु. हजारमा)	स्थान/ वडा	लाभान्वित घरधुरी	मुख्य क्रियाकलापहरु	सहयोगी निकाय
३. जलश्रोत विकास र विद्युतीकरण						
३.१ विद्युतीकरण	जिल्ला विकास समिति	२,४००	१-९	३४०	नयाँ योजना निर्माणमा सम्पूरक कोष	नेपाल सरकार
	गरिबी निवारण कोषको साभेदार संस्था	३,०००	१, ६, ७, ९	३४०	नयाँ योजना निर्माणमा सम्पूरक कोष	गरिबी निवारण कोष
	गाउँ विकास समिति	१,०००	१-९	३४०	नयाँ योजना निर्माणमा सम्पूरक कोष	नेपाल सरकार
	जम्मा	६,४००				
३.२ खानेपानी	जिल्ला विकास समिति	२,४००	१-९	३४५	नयाँ योजना निर्माण तथा सम्पूरक कोष	नेपाल सरकार
	गरिबी निवारण कोषको साभेदार संस्था	२,४००	१-९	३४५	नयाँ योजना निर्माण तथा सम्पूरक कोष	गरिबी निवारण कोष
	गाउँ विकास समिति	१,८००	१-९	२४०	नयाँ योजना निर्माण तथा सम्पूरक कोष	नेपाल सरकार
	जम्मा	६,६००				
३.३ सिंचाई	सिंचाई सब-डिभिजन कार्यालय	३,४००	४, ८	४५	नयाँ योजना निर्माण	गरिबी निवारण कोष
	जिल्ला विकास समिति	२,४००	२, ९	५५	नयाँ योजना निर्माण	नेपाल सरकार
	गरिबी निवारण कोषको साभेदार संस्था	१,४००	६, ७	७५	नयाँ योजना निर्माण तथा सम्पूरक कोष	गरिबी निवारण कोष
	गाउँ विकास समिति	४००	२, ५, ९	५४	नयाँ योजना निर्माण तथा सम्पूरक कोष	नेपाल सरकार
	जम्मा	७,६००				
	जलश्रोत विकास तथा विद्युतीकरण कुल जम्मा	२०,६००				
४. ग्रामीण यातायात पूर्वाधार						
४.१ सडक	जिल्ला विकास समिति	३०,००	१-९	४२४	ग्रामीण चक्रपथ तथा अन्य सहायक सडक निर्माण	नेपाल सरकार
	गरिबी निवारण कोषको	७५,००	१-९	४८९	ग्रामीण चक्रपथ तथा अन्य सहायक	गरिबी निवारण

कार्यक्रमको क्षेत्र	कार्यक्रम गर्ने निकाय/संस्था	बजेट (रु. हजारमा)	स्थान/ वडा	लाभान्वित घरधुरी	मुख्य क्रियाकलापहरु	सहयोगी निकाय
	साभेदार संस्था				सडक निर्माण	कोष
	गाउँ विकास समिति	१,८००	२, ३, ४, ५	२४२	ग्रामीण चक्रपथ तथा अन्य सहायक सडक निर्माण	नेपाल सरकार
	जम्मा	१२,३००				
४.२ भोलुङ्गे पुल	जिल्ला विकास समिति	१,८००	१-९	८५०	पुल निर्माण	नेपाल सरकार र स्वीस सरकार
	गरिवी निवारण कोषको साभेदार संस्था	१,४००	१-९	८५०	नयाँ पुल निर्माण	गरिवी निवारण कोष
	गाउँ विकास समिति	७५०	१-९	८५०	नयाँ पुल निर्माणमा सम्पुरक कोष	नेपाल सरकार
	जम्मा	३,९५०				
ग्रामीण यातायात पूर्वाधार कुल जम्मा		१६,२५०				
५.सुशासन तथा अन्य						
५.१ संस्थागत क्षमता तथा सङ्गठन विकास						
	जिल्ला विकास समिति	२५०	१-९	९८९	गा.वि.स.को क्षमता विकास र योजना निर्माण, सामाजिक परिचालनमा सहयोग	नेपाल सरकार
	हिमालय युवा क्लब	५०	१-९	९८९	गा.वि.स.को आवधिक योजनाको अनुगमन, समीक्षा र क्षमता विकास	लिङ्ग / हेल्भेटास
	गाउँ विकास समिति	५००	१-९	९८९	गा.वि.स.को क्षमता तथा सङ्गठन विकास, जल उपयोग, पर्यटन विकास, खानेपानी तथा सरसफाई, बालमैत्री स्थानीय शासन लगायत रणनीतिक योजना निर्माण	नेपाल सरकार, हेल्भेटास
	गा.वि.स.राष्ट्रिय महासंघ	३०	१-९	९८९	क्षमता विकासमा सहयोग	विभिन्न निकाय
	जम्मा	८३०				

कार्यक्रमको क्षेत्र	कार्यक्रम गर्ने निकाय/संस्था	बजेट (रु. हजारमा)	स्थान/ वडा	लाभान्वित घरधुरी	मुख्य क्रियाकलापहरु	सहयोगी निकाय
५.२ सुशासन र पारदर्शीता	जिल्ला विकास समिति	२५०	१-९	९८९	गा.वि.स.को संस्थागत तथा योजनागत अनुगमन, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाइ	नेपाल सरकार
	गाउँ विकास समिति	२००	१-९	९८९	गा.वि.स.को संस्थागत सेवा प्रवाह तथा योजनाहरुको अनुगमन, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई	नेपाल सरकार
	प्रो-पब्लिक/असल शासन क्लब	३०	१-९	९८९	सुचना प्रवाह, पारदर्शीता र जवाफदेहीता प्रवर्द्धन	गा.वि.स., SDC र अन्य
	जि.वि.स. (एल.जि.सि.डि.पी.)	२५०	१-९	९८९	गा.वि.स.को क्षमता विकास र सामाजिक परिचालन	नेपाल सरकार र विभिन्न दातृ निकाय
	जम्मा	७३०				
५.३ अन्य (खोज, अभ्यास, अध्ययन तथा अनुसन्धान)	गाउँ विकास समिति	४५५	१-९	९८९	१.गा.वि.सको आयश्रोत वृद्धि थप विकल्प र अवसरको खोजी २.वर्षमा १ पटक जि.वि.स. / विषयगत निकाय र अन्य संघसंस्थासँगको समन्वयमा अध्ययन भ्रमण ३.पूर्वाधार तर्फका कम्तीमा आधा योजना सामुदायिक संस्था मार्फत कार्यान्वयन	नेपाल सरकार
	जम्मा	४५५				
संस्थागत सुशासन कुल जम्मा		२,०१५				
सबै विषयगत क्षेत्रहरुको समष्टिगत कुल जम्मा		४,२२०				

अनुसूची ३: गा.वि.स.को संक्षिप्त पार्श्वचित्र

गाउँ विकास क्षेत्रको तथ्याङ्क विश्लेषण

जिल्ला: जाजरकोट

गाउँ विकास समिति: गर्खाकोट

१. जनसंख्या विवरण

गा.वि.स.को जम्मा घरधुरी संख्या: ९८९

कुल जनसंख्या: ५६३०

महिला: २८५०

पुरुष: २७८०

क्षेत्रफल (वर्ग कि.मी.): ९४.१९

जनघनत्व: ६५.१२ प्रति परिवार

औसत जनसंख्या: ५.६९

जनसंख्या वृद्धि दर

१.१ जातिगत जनसंख्या

विवरण		संख्या	प्रतिशत	सूचनाको श्रोत
दलित	घरधुरी संख्या	२०७	२१.००	जि.वि.स., गा.वि.स. पार्श्वचित्र र वडा तथा बस्ती स्तरीय आवश्यकता र अवसर पहिचान
	जनसंख्या	१,१७५	२१.००	
जनजाति	घरधुरी संख्या	१२	१.२१	जि.वि.स., गा.वि.स. पार्श्वचित्र र वडा तथा बस्ती स्तरीय आवश्यकता र अवसर पहिचान
	जनसंख्या	६९	१.२१	
ब्राम्हण	घरधुरी संख्या	८	०.९०	जि.वि.स., गा.वि.स. पार्श्वचित्र र वडा तथा बस्ती स्तरीय आवश्यकता र अवसर पहिचान
	जनसंख्या	४५	०.९०	
क्षेत्री / ठकुरी	घरधुरी संख्या	७४४	७५.०९	जि.वि.स., गा.वि.स. पार्श्वचित्र र वडा तथा बस्ती स्तरीय आवश्यकता र अवसर पहिचान
	जनसंख्या	४,२३७	७५.०९	
अन्य (अल्प संख्यक)	घरधुरी संख्या	१८	१.८०	पहिचान गा.वि.स. पार्श्वचित्र र वडा तथा बस्ती स्तरीय आवश्यकता र अवसर पहिचान
	जनसंख्या	१०४	१.८०	
जम्मा घरधुरी संख्या		९८९	१००	जि.वि.स., गा.वि.स. पार्श्वचित्र र वडा तथा बस्ती स्तरीय आवश्यकता र अवसर पहिचान
जनसंख्या		५,६३०	१००	

१.२ उमेर समूहगत जनसंख्या

विवरण (वर्ष)	जनसंख्या	प्रतिशत	सूचनाको श्रोत
० देखि ५ उमेर समूहको	१,२३९	२२.००	जि.वि.स./गा.वि.स. पार्श्वचित्र
५ देखि १५ उमेर समूहको	१,४६४	२६.००	जि.वि.स./गा.वि.स. पार्श्वचित्र
१६ देखि ६० उमेर समूहको	२,७०२	४८.००	जि.वि.स./गा.वि.स. पार्श्वचित्र
६० उमेरदेखि माथि	२२५	४.००	जि.वि.स./गा.वि.स. पार्श्वचित्र
जम्मा	५,६३०	१००	जि.वि.स./गा.वि.स. पार्श्वचित्र

२. भू-स्वामित्व, खाद्य पर्याप्तता, आम्दानी र आम्दानीका श्रोतहरू

२.१ भू-स्वामित्व

	जम्मा घरधुरी	भूमिहिन	५ रोपनीभन्दा कम	५ देखि १० रोपनी	१० रोपनीभन्दा बढि	सूचनाको श्रोत
घरधुरी	९८९	१२	३२७	४५३	१९७	जि.वि.स./गा.वि.स. पार्श्वचित्र
प्रतिशत	१००	१.२२	३३.०७	४५.८०	१९.९१	जि.वि.स./गा.वि.स. पार्श्वचित्र

२.२ खाद्य पर्याप्तता

विवरण		खाद्य पर्याप्तता (आफ्नो उत्पादनले खान पुग्ने)					सूचनाको श्रोत
घरधुरी संख्या	जम्मा	१२ महिना ज्याला मजदुरी गरी खाने	३ महिना सम्म	६ महिना सम्म	९ महिना सम्म	९ महिना भन्दा बढि	जि.वि.स./गा.वि.स. पार्श्वचित्र
	९८९	७१	६६	७३६	८१	३५	

२.३ आयआर्जन रकम

नगद/आय आर्जनमा संलग्न (वार्षिक)	३० हजारभन्दा कम	३० देखि ४० हजार	४० हजारभन्दा माथि	सुचनाको श्रोत
घरधुरी संख्या	३२	४३	१२१	जि.वि.स./गा.वि.स. पार्श्वचित्र
प्रतिशत	१६.३३	२१.९४	६१.७३	जि.वि.स./गा.वि.स. पार्श्वचित्र

२.४ आयका श्रोत

विवरण	आम्दानीको श्रोत			सुचनाको श्रोत
	आफ्नै कृषि खेतीबाट	व्यवसायमुलक सीपबाट	वैदेशिक रोजगारबाट	
घरधुरी संख्या	७४७	४०	२०२	जि.वि.स. /
प्रतिशत	७५.५३	४.०४	२०.४३	गा.वि.स. पार्श्वचित्र

३. बसोबास विवरण

टोल एवं बस्तीहरू	वडानं	मुख्य टोल बस्तीको नाम	जम्मा घरधुरी	दलित घरधुरी	जनजाति घरधुरी	अल्पसंख्यक घरधुरी	सुचनाको श्रोत
नाउलीघाट, स्याल्टडा, मटेला, खातीगाउँ, आग्र	१	मटेला	१७४	३२	—	२	जि.वि.स., गा.वि.स. पार्श्वचित्र र आवश्यकता र अवसर पहिचान
खरेना, गर्खाकोट, लाडीवान, मष्टाचौर	२	गर्खाकोट	१४२	४२	—	४	
बाँसकोट, गान्का, थालाचौर	३	वाचकोट	९२	७	—	—	
शिवपुरी, स्याँलागाउँ, जजाय, तफ्क	४	स्याँलागाउँ	१०२	२९	—	७	
राममैला, तल्लोमैप, माथिल्लोमैप, तम्ता सिंगारा, कंधेरी	५	तल्लोमैप	१६०	१७	—	—	
दह करुवा, तली करुवा, माथि करुवा	६	दहकरुवा	४९	२०	—	—	
डोग्री, वडासैन, पोखल	७	डोग्री	९५	५२	—	—	
पाखावाडा, ज्यातडा	८	पाखावाडा	३८	१	—	—	
चौतारा, छिर्क, स्यान्तडा, रिजुवाला, बुदिडाँडा	९	बुदिडाँडा	१३७	८	१२	५	
जम्मा			९८९	२०७	१२	१८	

४. भूमिगत विवरण

	गा.वि.स.को कुल क्षेत्रफल (हेक्टर)	कृषि योग्य जमिन (हे.)		वनजङ्गल (हेक्टर)	नदीनालाले ओगटेको क्षेत्र (हे.)	सुचनाको श्रोत
		पाखोबारी	खेतबारी			
हेक्टर	९४०४	१,४६७	१२	७,९२१	४	जि.वि.स., गा.वि.स. पार्श्वचित्र र आवश्यकता र अवसर पहिचान
प्रतिशत	१००	१५.६०	०.१२	८४.२४	०.०४	

५.विकासका क्षेत्रगत विवरण

५.१ आर्थिक विकास क्षेत्र

५.१.१ कृषिमा आधारित

नाम	उत्पादन (टन/वर्ष)	विषय	सङ्केत (सबैभन्दा महत्वपूर्ण १ नम्बर)	सुचनाको श्रोत
खाद्यान्नबाली				
मकै	३००	खाद्यान्नबाली	१	जि.वि.स., गा.वि.स.
धान	१५०	" "	३	प्रोफाइल, आवश्यकता र
गहुँ	६०	" "	२	अवसर पहिचान, कृषि
कोदो	५०	" "	४	का., हिमालय युवा क्लब
नगदेबाली/तरकारी	२८.४			जि.वि.स., गा.वि.स.
आलु	११	नगदेबाली/तरकारी	१	प्रोफाइल, आवश्यकता र
साग	५	नगदेबाली/तरकारी	३	अवसर पहिचान, कृषि
टमाटर/गोलभेंडा	२.४	नगदेबाली/तरकारी	४	का., हिमालय युवा क्लब
केराउ	१	नगदेबाली/तरकारी	७	
भिण्डी	-	नगदेबाली/तरकारी	८	
मूला	६	नगदेबाली/तरकारी	२	
करेला	१.५	नगदेबाली/तरकारी	५	
बन्दागोभी	१.५	नगदेबाली/तरकारी	६	
फलफूल				
सुन्तला	अप्राप्त	फलफूल	१	जि.वि.स., गा.वि.स.
आलुबखडा	अप्राप्त	फलफूल	२	प्रोफाइल, आवश्यकता र
कागती	अप्राप्त	फलफूल	३	अवसर पहिचान, कृषि
स्याउ	-	फलफूल	-	का., हिमालय युवा क्लब
केरा	अप्राप्त	फलफूल	५	
जडिबुटी				
खोटो	अप्राप्त	जडिबुटी	१	जि.वि.स., गा.वि.स.
समायो	अप्राप्त	जडिबुटी	६	प्रोफाइल, आवश्यकता र
जटामसी	अप्राप्त	जडिबुटी	५	अवसर पहिचान, वन
टिमु	अप्राप्त	जडिबुटी	४	का.
काउलो	अप्राप्त	जडिबुटी	२	
भ्याउ	अप्राप्त	जडिबुटी	३	

५.१.२ गैर कृषि क्षेत्र

क्षेत्रहरु	वडा नं.	संख्या	संलग्न घरधुरी संख्या	यस क्षेत्रमा कार्यरत संस्थाहरु	सुचनाको श्रोत
फलफूल प्रशोधन	छैन	-	-	-	जि.वि.स., गा.वि.स. प्रोफाइल, आवश्यकता र अवसर पहिचान, कृषि का., हिमालय युवा क्लब
जैविक कृषि व्यवसाय	छैन	-	-	-	जि.वि.स.,

कम्पोष्ट मल/गोठ सुधार	२, ३, ४	८	१२	निजी स्व: प्रयास	गा.वि.स. प्रोफाइल, आवश्यकता र अवसर पहिचान, कृषि का., हिमालय युवा क्लब
डेरी	छैन	-	-	-	
हाटबजार	छैन	-	-	-	
शीत भण्डार	छैन	-	-	-	
बधशाला	छैन	-	-	-	
कृषि तथा अन्य सहकारी सम्बन्धी क्रियाकलाप	२,३,४,५,९	२१	२२३	कृषि, गा.वि.स., हिमालय युवा क्लब, सहकारी संघ	
कृषि प्रशोधन उद्योगहरु	छैन	-	-	-	
एग्रोभेट	१	१	१	निजी	

५.१.३ पशुपालन

विवरण	वडा नं.	पशुधन भएका घरधुरी संख्या	व्यवसायिक रुपमा पशु बिक्री गर्ने घरधुरी संख्या	सुचनाको श्रोत
भेडाबाखा	१-९	५२४	८५	जि.वि.स., गा.वि.स. प्रोफाइल र अवसर पहिचान, पशु का.
राँगा भैसी	१-९	११२	१२	
गाई गोरु	१-९	२२६	९	
कुखुरा हाँस	१-९	२१२	२७	

५.१.४ प्रसार सेवामा पहुँच

विवरण	संख्या	सेवाको प्रकार	सेवा प्राप्त गरेका घरधुरी संख्या	सुचनाको श्रोत
कृषि सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र	छैन	कहिलेकाहीं मात्र न्यून सेवा दिने	१२३	जि.वि.स., गा.वि.स. प्रोफाइल र अवसर पहिचान
पशु सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र	१	कहिलेकाहीं सेवा दिने	२३२	
रेन्जपोष्ट	१	कहिलेकाहीं मात्र न्यून सेवा दिने	७२	
स्थानीयश्रोतव्यक्तिहरु	२	कहिलेकाहीं सेवा दिने	१५५	
सामाजिक परिचालक	२	कहिलेकाहीं सेवा दिने	१५५	
स्थानीय स्तरमा कृषि प्रसार सेवाको नियमितता	सन्तोषजनक छैन			

५.१.५ स्थानीय श्रोतव्यक्ति विवरण

	तरकारी	बीउ उत्पादन	जडि बुटी	पशु पालन	अनुभवी अगुवा कृषक	सामाजिक सवालका अभियानकर्ता	अन्य कृषि	सुचनाको श्रोत
महिला	-	-	-	-	-	-	-	जि.वि.स., गा.वि.स. प्रोफाइल र अवसर पहिचान, कृषि का., हिमालय युवा क्लब, दलित नेटवर्क, सहकारी संघ
दलित	-	-	-	-	-	१	-	
जनजाति	-	-	-	-	-	-	-	
अन्य	१	-	-	१	१	१	-	
जम्मा	१	-	-	१	१	२	-	

५.१.६ गैरकृषिमा आधारित

विवरण	वडा नं.	संख्या	संलग्न घरधुरी संख्या	यस क्षेत्रमा कार्यरत संस्थाहरु	सुचनाको श्रोत
परम्परागत सीप (आरन, सुधारिएको चुलो)	१,३,४, ५,७,८	२६	६	स्व:प्रयासमा	जि.वि.स., गा.वि.स. प्रोफाइल र अवसर पहिचान, कृषि का., हिमालय युवा क्लब
घरेलु तथा लघु उद्यम	छैन	०	०	०	गा.वि.स.

ग्रामीण पर्यटन (ट्रेकिङ)	छैन	०	०	०	गा.वि.स.
वातावरणीय प्रवर्द्धन	छैन	०	०	०	गा.वि.स.
रजिष्टर भएका साना, मझौला उद्योगहरू	छैन	०	०	०	गा.वि.स.
वन जन्य उद्योगहरू	छैन	०	०	०	गा.वि.स.
जम्मा		२६	६	०	

५.१.७ वन तथा वातावरण

विवरण	संख्या	जम्मा क्षेत्रफल (हे.)	आवद्ध घरधुरी संख्या		१ घण्टाको दूरीभित्र वनको श्रोतमा पहुँच भएका घरधुरी संख्या	सुचनाको श्रोत
			दलित	अन्य		
कुल वन क्षेत्र	२७	९,४०४	१६५	७६७	८५१	जि.वि.स., गा.वि.स. प्रोफाइल र अवसर पहिचान, वन का.
कवुलियती वन	२	९८	११	४४	३२	
चरिचरण	१८	६,५४२	१२२	७१३	५११	
राष्ट्रिय वन	२	५,५४४	१३४	६१६	५४५	
सामुदायिक वन	५	३२३	७५	२४८	२६६	

५.१.८ गैह्रकाष्ठ वनपैदावार

क्र.सं.	मुख्य पैदावारहरू	संलग्न घरधुरी संख्या	वार्षिक आम्दानी	सुचनाको श्रोत
१	खोटो	१२	१,५०,०००	जि.वि.स., गा.वि.स. प्रोफाइल र अवसर पहिचान
२	टिमुर	११२	३,४५,०००	जि.वि.स., गा.वि.स. प्रोफाइल र अवसर पहिचान
३	काउलो	२०	२,३४,०००	जि.वि.स., गा.वि.स. प्रोफाइल र अवसर पहिचान
४	समायो	२३	१,५६,०००	जि.वि.स., गा.वि.स. प्रोफाइल र अवसर पहिचान
५	भ्याउ	७५	६,३५,०००	जि.वि.स., गा.वि.स. प्रोफाइल र अवसर पहिचान

५.१.९ वातावरण तथा प्रकोप व्यवस्थापन

विवरण	वडा नं.	समस्याग्रस्त बस्ती/ठाउँहरू	प्रभावित घरधुरी संख्या	सुचनाको श्रोत
भू-क्षय हुने मुख्य स्थान	१-९	सबै	४७९	जि.वि.स., गा.वि.स. प्रोफाइल र अवसर पहिचान, कृषि का., हिमालय युवा क्लब
बाढी पहिरो, डढेलो, आगलागी	१-९	सबै	६४४	
जलवायु परिवर्तनको असर	१-९	सबै	९८९	

५.२ सामाजिक विकास क्षेत्र

५.२.१ शिक्षा क्षेत्र

५.२.१.१ विद्यालयको सामान्य विवरण

विद्यालय	वडा नं.	किसिम (निजी/सामुदायिक/सरकारी)	विद्यालय संख्या	शिक्षक संख्या	विद्यालय पुग्ने औषत समय	स्कूल जाने बालबालिका संख्या (४ देखि १६ वर्ष)	भर्ना संख्या	दलित छात्र/छात्रा संख्या	सुचनाको श्रोत
बाल विकास केन्द्र	१-९	सरकारी	९	९	१५ मिनेट	अप्राप्त	अप्राप्त	अप्राप्त	जि.वि.स., गा.वि.स. प्रोफाइल र अवसर पहिचान
प्राथमिक	१-९	सामुदायिक	१२	१२	३० मिनेट	अप्राप्त	२१४७	६०६	
निम्न माध्यमिक	१,३, ४, ९	सामुदायिक	४	४	३० मिनेट	अप्राप्त	५९४	११२	
माध्यमिक	२, ८	सामुदायिक	१	५	३० मिनेट	अप्राप्त	-	-	

उच्च माध्यमिक	४	सामुदायिक	१	४	३ घण्टा	११२	११२	५३	
---------------	---	-----------	---	---	---------	-----	-----	----	--

५.२.१.२ साक्षरताको अवस्था

	५ वर्षभन्दा माथिको जनसंख्या	महिला	पुरुष	सूचनाको श्रोत
साक्षर संख्या	२,६३५	१,३४५	१,२९०	जि.वि.स., गा.वि.स. प्रोफाइल र अवसर
प्रतिशत	६०.००	४८	६८	पहिचान, कृषि का., हिमालय युवा क्लब

५.२.१.३ विद्यालयको भौतिक अवस्था

विवरण	हालको अवस्था (संख्या)	प्रयोग गर्न योग्य	मर्मत एवं सुधार गर्नुपर्ने	सूचनाको श्रोत
भवन	१८	७	११	जि.वि.स.,
फर्निचर	२६३	१२३	१४०	गा.वि.स.
पुस्तकालय	छैन	छैन	छैन	प्रोफाइल र
शैक्षिक सामग्री	३५	११	२४	अवसर पहिचान,
विज्ञान प्रयोगशाला	छैन	छैन	छैन	स्वास्थ्य का.

५.२.२ स्वास्थ्य क्षेत्र

५.२.२.१ संरचना र जनशक्ति

विवरण	वडा नं.	संख्या	सेवाको किसिम	सेवा प्राप्त गर्ने घरधुरी संख्या	स्वास्थ्य सेवामा औषत पहुँच (समय)	स्वास्थ्य चौकीको भौतिक अवस्था	सूचनाको श्रोत
			नियमित	कहिलेकाहीँ			
धामी/भाँकीहरु	१-९	१९	नियमित	-	१ घण्टा	-	जि.वि.स.,
स्वास्थ्य सुविधा (प्रा. स्वा. केन्द्र/हेल्थपोष्ट/सब हे.पो./गाउँघर क्लिनिक/औषधी पसल)	२,८	वडा नं.२मा १ प्रा.स्वा.के. र वडा नं. ८ मा १ उ.स्वा. चौकी	नियमित	५२४	१ घण्टा	सामान्य	गा.वि.स. प्रोफाइल र अवसर पहिचान
राष्ट्रिय अभियानका कार्यक्रमहरु (भिटामिन ए, जुका औषधी, पोलियो, हेपाटाइटिस बी तथा अन्य खोपहरु)	१-९	नियमित	४३३	२३३	१ घण्टा	-	" "
स्वास्थ्य शिक्षा/सचेतना	२,३, ४,५	१०	१३३	५४३	१ घण्टा	-	" "
महामारी व्यवस्थापन	१-९	१०	३३३	२३२	-	-	" "

५.२.२.२ गा.वि.स.मा देखापरेका स्वास्थ्य समस्याहरु

विवरण		वडा नं.	प्रकोप देखिएका मुख्य बस्तीहरु	प्रभावित पार्ने वार्षिक जनसंख्या	उमेर समूह	सूचनाको श्रोत
पानीजन्य रोगहरु	भाडापखाला	१-९	सबै बस्तीमा	३५०	३-७०	जि.वि.स.,
	आउँ	१-९	सबै बस्तीमा	६१०	३-७०	गा.वि.स.
	टाइफाइड	१-९	सबै बस्तीमा	११	५-४५	प्रोफाइल
अन्य रोगहरु	स्वास प्रस्वास	१,५,७	सबै बस्तीमा	६७	३५ वर्ष माथि	र अवसर पहिचान,
	एच.आई.भी. एड्स	छैन	०	०	०	कृषि का.,
	क्षयरोग/	६,९	सबै बस्तीमा	१३	४० वर्ष	हिमालय

विवरण		वडा नं.	प्रकोप देखिएका मुख्य बस्तीहरु	प्रभावित पार्ने वार्षिक जनसंख्या	उमेर समूह	सुचनाको श्रोत
					माथि	युवा क्लब
अन्य महिलाका सवालहरु	पाठेघर खस्ने	१-९	सबैबस्तीमा	१४५	१४-४५	
	छाउपडी	अतिन्यून	०	०	०	
अन्य	कुपोषण	१-९	सबैबस्तीमा	२२८	१-११	

५.२.३ सामुदायिक पूर्वाधार

विवरण	वडा नं.	संख्या	लाभान्वित संख्या	पूर्वाधारहरुको भौतिक अवस्था	सुचनाको श्रोत
सामुदायिक भवनहरु	छैन	०	०	०	जि.वि.स., गा.वि.स.
सामुदायिक रेडियो/तालिम केन्द्रहरु	छैन	०	०	०	प्रोफाइल र अवसर पहिचान
महिला तथा बालबालिका/वृद्धाश्रम, अपाङ्ग असहाय पुनर्स्थापना केन्द्र	छैन	०	०	०	” ”
पौवा, चौतारी	१-९	२०	४२००	सामान्यतया: जीर्ण	” ”
कृषि उपज सङ्कलन केन्द्र	छैन	०	०	०	” ”
बजार	१,४,५,९	४	४०५०	सामान्यतया: अव्यवस्थित	” ”

५.३ जलश्रोत विकास र विद्युतीकरण

५.३.१ खानेपानी तथा सरसफाई

विवरण	संख्या	वडा नं.	लाभान्वित घरधुरी		सञ्चालनमा रहेको / नरहेको	मर्मत गर्नुपर्ने / नपर्ने	मर्मत सम्भार कार्यकर्ता छ/छैन	मर्मत सम्भार कोष छ/छैन/कति	सुचनाको श्रोत
			दलित	अन्य					
खानेपानी पाइपको पानी धारा	४३	१-९	२५०	५२	थोरै सञ्चालनमा	केही मर्मत गर्नुपर्ने	छैन	केहीमा छ तर नाम मात्रको	जि.वि.स., गा.वि.स. प्रोफाइल र अवसर पहिचान
ढुङ्गेधारा, पँधेरा	२९	१-९	२५०	५२	थोरै सञ्चालनमा	केही मर्मत गर्नुपर्ने	छैन	०	
सरसफाई सार्वजनिक तथा निजी शौचालय (पक्की)	४३०	१-९	७२	३५	३७२ प्रयोगमा	केही मर्मत गर्नुपर्ने	०	०	
चेतनामुलक क्रियाकलापहरु	२७	१-९	१२६	३५	०	०	०	०	

५.३.२ सिंचाई

विवरण	वडा नं.	निर्माण संख्या	लाभान्वित घरधुरी		सिंचित क्षेत्रफल (रो.)	सुविधा मौसम/वर्षभर	उपभोक्ता समिति संख्या	मर्मत सम्भार कोष	सुचनाको श्रोत
			दलित	अन्य					
कुलो/नहर	३,४	२	२४	४६	८१	मौसमी	२	छैन	जि.वि.स., गा.वि.स. प्रोफाइल र अवसर पहिचान, कृषि का., हिमालय युवा क्लब
प्लाष्टिक पोखरी	छैन								
आकाशेपानी/स्प्रिङ्कलर	छैन								

५.३.३ विद्युत

विवरण	वडा नं.	क्षमता	संख्या	प्रयोग गर्ने घरधुरी		सुचनाको श्रोत
				दलित	अन्य	
जलविद्युत/पेल्ट्रिक सेट	छैन	०	०	०	०	जि.वि.स., गा.वि.स. प्रोफाइल र अवसर पहिचान
नवीकरणीय उर्जा (सौर्य, वायु)	१-९	०	२४७	५८	१८९	
काठ, दाउरा, गुइँठा, बायो ग्याँस	१-९	०	९८९	१४४	८४५	
मोबाइल	१-९	०	२२८	५६	१७२	
रेडियो, पत्रपत्रिका	छैन	०	११४	७८	१३६	

५.४ ग्रामीण यातायात पूर्वाधार क्षेत्र

विवरण	संख्या	कि. मी.	मुख्य सडकसम्म एकतर्फी दूरी	१ घण्टाभित्र मुख्य सडकमा पहुँच पुग्ने घरधुरी संख्या	गा.वि.स. केन्द्रबाट जिल्ला सदरमुकामसम्मको दूरी (कि.मी.)	सुचनाको श्रोत
पक्की सडक	०	०	०	०	३५	जि.वि.स., गा.वि.स. प्रोफाइल र अवसर पहिचान
ग्राभेल सडक	०	०	०	०	३५	
मौसमी/कच्ची सडक	०	०	०	०	३५	
भोलुङ्गेपुल	२	०	०	०	३५	
तुइन	०	०	०	०	३५	
काठेपुल	३	०	०	०	३५	

५.५ सुशासन तथा अन्य विवरण

५.५.१ रणनीतिक योजनाहरू

गा.वि.स.मा तयार गरिएका क्षेत्रगत योजनाहरू	तयार गरिएको वर्ष	सहयोग गर्ने निकाय	योजनाको अवधि	कार्यान्वयन छ/छैन	सुचनाको श्रोत
१. गा.वि.स.को पार्श्वचित्र	२०६७	गा.वि.स./जि.वि.स.	—	—	जि.वि.स., गा.वि.स. प्रोफाइल र अवसर पहिचान
२. गा.वि.स.को क्षमता विकास योजना	छैन	—	—	—	गा.वि.स. र छलफल
३. जलउपयोग गुरुयोजना	छैन	—	—	—	गा.वि.स.
४. विद्यालय सुधार योजना	निरतर	जि.शि.का.	५ वर्ष	छैन	जि.शि.का.
५. गाउँ लघु उद्यम विकास योजना	छैन	—	—	—	—
७. सडक गुरुयोजना	छैन	—	—	—	—
८. गा.वि.स.को आवधिक / रणनीतिक योजना	निर्माणाधीन	जि.वि.स./गा.वि.स. /हेल्भेटास/हिमालय युवा क्लब	३ वर्ष	हुनेछ	गा.वि.स.

५.५.२ गा.वि.स.मा भएका संस्था जनशक्ति र त्यसमा पहुँच

गा.वि.स.मा भएका संस्था	संख्या	सदस्य सङ्ख्या					कार्य समितिमा				सुचनाको श्रोत
		म.	पु.	द.	ज.	अ.	म.	द.	ज.	अ.	
गैरसरकारी संस्थाहरू	३	२७	९३	१५	१०	९५	६	३	२	२२	जि.वि.स., गा.वि.स. प्रोफाइल र

गा.वि.स.मा भएका संस्था	संख्या	सदस्य सङ्ख्या					कार्य समितिमा				सुचनाको श्रोत	
		म.	पु.	द.	ज.	अ.	म.	द.	ज.	अ.		
												अवसर पहिचान
समूह, उपभोक्ता समिति (वन, खानेपानी, सिंचाई, निर्माण)	२७	१२०	३४०	११०	५०	३००	५२	२३	१७	३७२	गा.वि.स. पार्श्वचित्र र आवश्यकता र अवसर पहिचान	
व्यवस्थापन समिति (विद्यालय, स्वास्थ्य)	१८	१८	१०८	३१	३	९२	०	०	०	०	शिक्षा कार्यालय	
बाल क्लब	१	१३	१८	४	२	२७	३	१	१	४	गा.वि.स., महिला तथा बालबालिका का.	
पारालिगल	छैन	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
सामुदायिक संस्थाहरु (वन उपभोक्ता समूह)	५	३४२	५४६	११२	९८	७८८	०	०	०	०	अप्राप्त	
सहकारी संस्थाहरु	२	२०	३०	१	३	४६	०	०	०	०	गा.वि.स. पार्श्वचित्र	
नागरिक सचेतना केन्द्र	१	९	१६	४	१०	११	०	०	०	०	स्थानीय विकास कोष	
वडा नागरिक मञ्च	९	८७	१०२	५४	३४	१०१	०	०	०	०		

५.५.३ दक्ष जनशक्ति

	डकर्मी/सिकर्मी	सुचि कार	जुत्ता सिलाउने	सुनार/लोहार	प्लम्बर	इलेक्ट्रिसियन	शौचालय मिस्त्री	भोलुङ्गे पुल	हस्त कला	सुचनाको श्रोत
संख्या	११	१८	३	८	०	०	१	०	०	जि.वि.स., गा.वि.स.
महिला	०	८	०	०	०	०	०	०	०	गा.वि.स.
सक्रिय	११	१०	२	६	०	०	०	०	०	प्रोफाइल र अवसर पहिचान
निष्क्रिय	०	८	१	२	०	०	१	०	०	

५.५.४ लक्षित समुदाय सहयोग

	वृद्ध	असहाय	द्वन्द्व पीडित	महिला	बाल बालिका	दलित/पछाडि पारिएका वर्ग	सुचनाको श्रोत
संख्या	१	छैन	छैन	१	१	१	जि.वि.स., गा.वि.स. प्रोफाइल र अवसर पहिचान
वार्षिक बजेट विनियोजन (रु. हजारमा)	छैन	छैन	० छैन	२००	२००	३००	जि.वि.स., गा.वि.स. प्रोफाइल र अवसर पहिचान

५.५.५ लेखापरीक्षण तथा अनुगमन

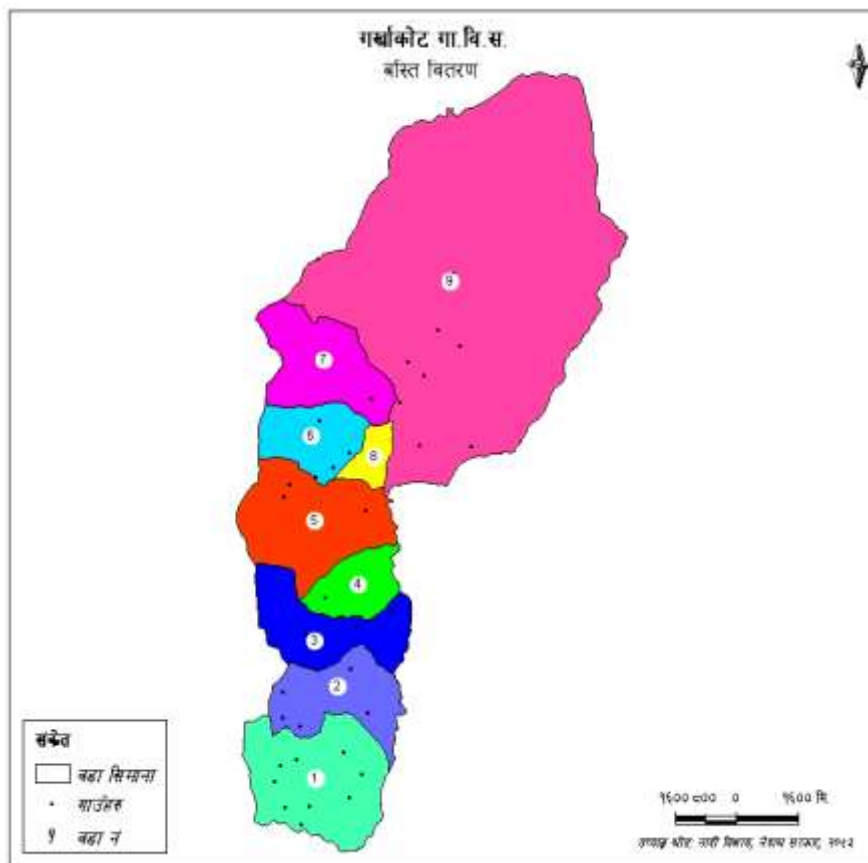
विवरण	संख्या	योजनाको नाम	सुचनाको श्रोत
नियमित अनुगमन गरिएका योजनाहरु	२	वडा नम्बर २ र ९ का खानेपानी	जि.वि.स., गा.वि.स. प्रोफाइल र अवसर पहिचान, कृषि का., हिमालय युवा क्लब
सार्वजनिक सुनुवाई, समीक्षा र लेखापरीक्षण गरेका योजना	१	गा.वि.स.को समष्टिगत	प्रो पब्लिक

अनुसूची ४: गा.वि.स.को श्रोत नक्सा

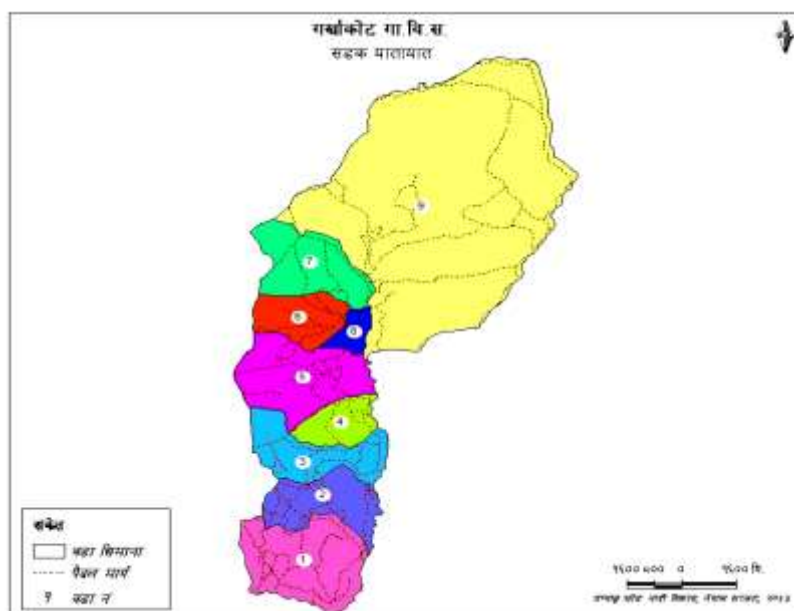
४.१ जाजरकोट जिल्लामा गर्खाकोट गाउँ विकास समिति देखिने नक्सा

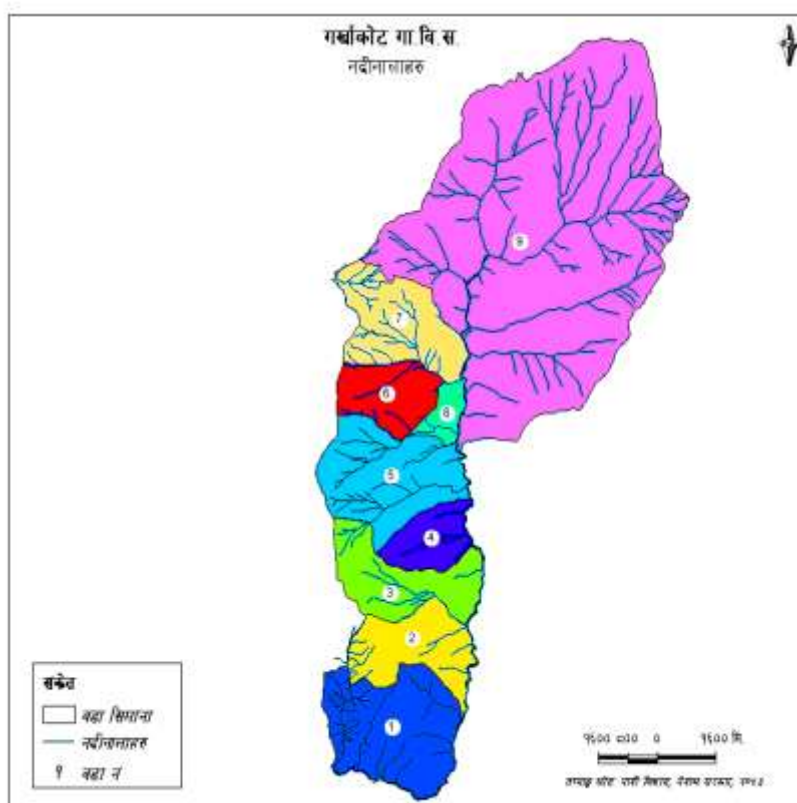
४.२ गर्खाकोट गा.वि.स.को बस्तीहरूको वितरण स्थिति

४.३ गर्खाकोट गा.वि.स.को सडक तथा बाटोघाटोको स्थिति

४.४ गर्खाकोट गा.वि.स.का नदीनालाहरु

अनुसूची ५: कार्यशाला गोष्ठीमा सहभागीहरूको उपस्थितिहरू

क्र.सं.	सहभागीहरूको नाम, थर	ठेगाना	कार्यालय/निकाय	पद
१	कृष्णबहादुर शाह	गर्खाकोट ३	गा.वि.स.को कार्यालय	संयोजक
२	तारा खड्का	गर्खाकोट ४	रा.प्र.पा	सदस्य
३	निर्मला गिरी	गर्खाकोट ४	बालबालिका प्रतिनिधी	सदस्य
४	लालबहादुर रावत	गर्खाकोट ८	ने.क.पा. एमाले	प्रतिनिधि
५	भक्तबहादुर खड्का	गर्खाकोट ४	गा.वि.स.को कार्यालय	प्राविधिक
६	जयबहादुर बस्नेत	गर्खाकोट १	कृषि वन, वातावरण समिति	संयोजक
७	भिमबहादुर बस्नेत	गर्खाकोट १	ने.क.पा. माओवादी	प्रतिनिधी
८	प्रसाद शाही	गर्खाकोट २	कृषि वन, वातावरण समिति	सदस्य
९	कली रावत	गर्खाकोट ८	वडा नागरिक मञ्च	सदस्य
१०	चन्द्रे दमाई	गर्खाकोट २	वडा नागरिक मञ्च	संयोजक
११	भक्तबहादुर खत्री	गर्खाकोट ९	वडा नागरिक मञ्च	सदस्य
१२	जयबहादुर बुढा	गर्खाकोट ९	जनजाति प्रतिनिधि	सदस्य
१३	तिर्थ वादी	गर्खाकोट २	अल्पसंख्यक प्रतिनिधि	सदस्य
१४	भोजराज शाह	गर्खाकोट ४	नेपाली काँग्रेस	सदस्य
१५	मोतिलाल शाही	गर्खाकोट ५	वडा नागरिक मञ्च	संयोजक
१६	रामभक्त शाही	गर्खाकोट २	ऐ.ने.क.पा माओवादी	सेक्रेटरी
१७	गोरे खड्का	गर्खाकोट ६	वडा नागरिक मञ्च	संयोजक
१८	कण्ठे तिरुवा	गर्खाकोट ६	दलित प्रतिनिधि	सदस्य
१९	देव खड्का	गर्खाकोट ४	रा.प्र.पा	जि.क.स
२०	राजु खड्का	गर्खाकोट ४	महिला संञ्जाल	सदस्य
२१	बलबहादुर शाही	गर्खाकोट ३	स्वास्थ्य केन्द्र ईन्जार्च	सदस्य
२२	हरिबहादुर खत्री	गर्खाकोट ३	पशु सेवा केन्द्र	सदस्य
२३	जयबहादुर शाही	गर्खाकोट २	शिवपुरी उ.मा.वि	प्र.अ
२४	बिष्णु शाही	गर्खाकोट ५	ने.क.पा. एमाले	अध्यक्ष
२५	राजेन्द्रबिक्रम शाह	खलङ्गा २	हिमालय युवा क्लब	सहजकर्ता
२६	सरस्वती गिरी	पजारु ७	हिमालय युवा क्लब	सहजकर्ता
२७	भगवतीकुमारी गिरी	पजारु ७	भेरी ज्ञानोदय क्याम्पस	का.सहयोगी
२८	रमेशकुमार शाही	गर्खाकोट ५	प.उ.ग.नि.आ./जि.वि.स	सा.प
२९	भिमबहादुर बस्नेत	गर्खाकोट १	गा.वि.स	सरसफाई परिचालक

आवधिक योजना कार्यान्वयनका लागि प्रतिवद्धतापत्रमा सहभागीहरुको उपस्थितिहरु

क्र.सं.	सहभागीहरुको नाम, थर	ठेगाना	कार्यालय/निकाय	पद
१	कृष्णबहादुर शाह	गर्खाकोट	गा.वि.स.को कार्यालय	सचिव
२	जयबहादुर बस्नेत	गर्खाकोट	कृ.व.वा.स.	अध्यक्ष
३	भक्तबहादुर खड्का	गर्खाकोट	गा.वि.स.को कार्यालय	प्राविधिक
४	भिमबहादुर बस्नेत	गर्खाकोट	ने.क.पा. एमाले	प्रतिनिधि
५	प्रसाद शाही	गर्खाकोट	कृ.व.वा.स.	अनुभवी अगुवा कृषक
६	निर्मला गिरी	गर्खाकोट	बालबालिका प्रतिनिधि	सदस्य
७	कली रावत	गर्खाकोट	वडा नागरिक मञ्च	सदस्य
८	चन्द्र दमाई	गर्खाकोट	वडा नागरिक मञ्च	संयोजक
९	रामभक्त शाही	गर्खाकोट	ए.ने.क.पा एमाले	सेक्रेटरी
१०	तिर्थ वादी	गर्खाकोट	अल्पसंख्यक	प्रतिनिधि
११	भोजराज भट्ट	गर्खाकोट	नेपाली कांग्रेस	उपाध्यक्ष
१२	तारा खड्का	गर्खाकोट	रा.प्र.पा.	सदस्य
१३	जयबहादुर बुढा मगर	गर्खाकोट	जनजाति प्रतिनिधि	प्रतिनिधि
१४	हरीबहादुर खत्री	गर्खाकोट	पशु सेवा केन्द्र	प्रा.स.
१५	देव खड्का	गर्खाकोट	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	जिल्ला कमिटी सदस्य
१६	राजु खड्का	गर्खाकोट	सरसफाई	सहजकर्ता
१७	सरस्वती गिरी	हि.यु.क्लब	हिमालय युवा क्लब	सहजकर्ता
१८	राजेन्द्रबिक्रम शाह	हि.यु.क्लब	हिमालय युवा क्लब	सहजकर्ता
१९	विष्णु शाही	गर्खाकोट	ने.क.पा एमाले	अध्यक्ष
२०	गोरे खड्का	गर्खाकोट	वडा नागरिक मञ्च ५	संयोजक
२१	मोतिलाल शाही	गर्खाकोट	वडा नागरिक मञ्च ५	सदस्य

प्रतिवद्धताहरु:

- गाउँ विकास समितिको ३ वर्षीय आवधिक योजनाको अन्तिम मस्यौदा बारे जानकारी आदान-प्रदान एवं व्यापक छलफल गरी सामान्य सुझाव सहित अनुमोदन र प्रमाणीकरण गर्ने निर्णय गरियो ।
- आवधिक योजना निर्माण गर्नमा सहकार्य गर्ने जिल्ला विकास समितिको कार्यालय जाजरकोट, लिङ्ग/हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेसन नेपाल र हिमालय युवा क्लब जाजरकोट तथा सहजकर्ता द्वय राजेन्द्रबिक्रम शाह र सरस्वती गिरीलाई धन्यवाद दिने निर्णय गरियो ।
- आवधिक योजनाको सफल कार्यान्वयनको लागि पूर्ण प्रतिवद्धता व्यक्त गर्ने निर्णय गरियो ।

अनुसूची ६: गा.वि.स.को सङ्गठन संरचना र संस्थागत सम्बन्ध

